

Ankenævnet *for* Forsikring

Den 2. juni 2021 blev i sag nr. 96374:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

mod

PFA Pension
Marina Park
Sundkrogsgade 4
2100 København Ø

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har forsikring ved tab af erhvervsevne. I klageskema af 20/1 2021 til nævnet har klageren bl.a. anført:

"Kort redegørelse for sagen

Har anmodet om erhvervsevnetab, efter at have mistet over halvdelen af min erhvervsevne. I kommunalt regi er jeg vurderet egnet til fleksjob på max 9 timer ugentligt, når skånehensyn er opfyldt.

Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?

Erhvervsevnetabs udbetalinger."

I vedlagte bilag til klagen har klageren bl.a. anført:

"Kort resume i sagsforløb

Jeg er uddannet ... og har arbejdet 20 timer om ugen siden 2013 da jeg på det tidspunkt ikke længere så det som muligt at varetage mit job på de gældende betingelser uden at det ville påvirke mine rygproblemer yderligere.

Mit arbejde som ... hos [arbejdsgiver 1] var ikke et job med tunge fysiske belastninger for ryggen og der var mulighed for afveksling i jobbet. Tung fysisk belastning er dog kun en del af det der påvirker min ryg, inaktivitet er lige så hård en fysisk belastning, og er den største bidrager til at smerterne i min ryg/lænd breder sig opad i min ryg til også at omfatte skuldre og nakke. Det er denne spredning der gav mig store problemer i at varetage jobbet på 20 timer. Jeg oplevede dels yderligere smerter og ikke mindst kognitive udfordringer, svimmelhed, sorten for øjnene, syns indsnævring, diffused, hukommelsesbesvær mv kraftigt relateret til antallet af timer på arbejde.

I statusattesten fra min læge, Statusattest fra [klagerens egen læge], 11-12-2017, udtaler han: 'Pt. Må have væsentlige skånebehov i form af skiftende arbejdsstillinger og undgå tunge løft. Hans funktionsevne må forventes at være varig nedsat'. Se [Bilag 2]

Mit daværende arbejde opfyldte delen med ingen tunge løft og til dels delen med skiftende arbejdsstillinger. Det er dog kun skiftende arbejdsstillinger til en vis grad, selve arbejdet var forholdsvis stationært, det indebar i de fleste tilfælde at betjene en computer. Det viste sig at det at kunne variere mellem siddende og stående stillinger samt jævnlige bevægelser rundt samt have en fridag mellem hver arbejdsdag kunne gøre en del, men var ikke nok til at kunne varetage de 20 timer.

Journaloplysningerne fra forløbet i 2014, Journaloplysninger fra [hospitalet] den 15-12-2017, se [Bilag 3], viser blandt andet at der er fundet facetledsartrose, discusdegeneration, prolaps og modic forandringer i lænderegionen, anbefalingen er at undgå rygbelastende opgaver i fritiden og fortsætte med selvtræning. Som resultat af anbefalingen fra lægerne på [hospitalet], har jeg foretaget en række ændringer i hjemmet. Nogle år forinden var der anlagt en hektar med ... som det var drømmen selv at passe i fritiden, denne drøm måtte opgives, allerede direkte efter at have fået anbefalingen blev al arbejde vedrørende [plantagen] lagt ud til en anden aktør (regninger kan fremskaffes). At skulle betale sig fra at få udført alle opgaver vedr. [Plantagen] har gjort at det kun lige har løbet rundt, og det har bevirket at cvr nummeret der var oprettet sammen med [plantagen] blev endelig nedlagt i 2017.

I journaloplysningerne fra forløbet i 2018, Journaloplysninger fra [hospitalet] den 15-03-2018, se [Bilag 4], udtaler speciallæge i reumatologi ...: 'Sammenfattende er patientens degenerative forandringer i ryggen af uændret status sammenlignet med tidligere', som PFA også anfører udtaler han at det er svært at forstå de svære smerteproblemer men at 'Det drejer sig nok om en kronisk smertereaktion' samt at 'Patienten har fået tid i smerteklinikken, hvilket jeg finder yderst hensigtsmæssigt'. Dermed må samme råd og vejledninger fra 2014 fortsat være gældende.

I udtalelsen fra smerteklinikken, Udtalelse fra smerteklinikken ved speciallæge i anæstesiologi ..., 26-07-2018, se [Bilag 5], bliver det udtalt: 'Anamnestisk er der kognitive udfordringer i form af hukommelses problemer og koncentrationsbesvær samt udtrætning, manglende overblik og stort behov for struktur. Gener af denne karakter er forenelige med en kronisk neuropatisk smerteproblematik. Patienten oplever forringelse af sit kognitive funktionsniveau siden den første MR-scanning. Denne type gener er almen kendt for patientgruppen men kan i sagens natur ikke påvises via scanning'. Det vurderes også at hvis funktionsnedsættelsen skal vurderes mere konkret, skal der en neuropsykologisk undersøgelse til.

Den efterfølgende neuropsykologiske undersøgelse, se [Bilag 6], viste da også områder under normalen samt udpræget træthed og markant udtrætning. Hvilket er en voldsom forringelse af mit tidligere niveau. Der er ikke en reference at måle op imod, men det kan underbygges af at have gennemført en ... uddannelse med gode karakterer (gennemsnit på 10). PFA henviser til at undersøgelsen viste at jeg ikke fremtrådte kognitivt svært dysfunktionerende, det var ikke til selve undersøgelsen, men den indledende samtale at den udtalelse var knyttet. Det var heller ikke som anført af PFA den kognitive undersøgelse som sådan der placerede mig over midten af normalområdet, det var mit begavnelsesniveau. Når PFA refererer at alle øvrige kognitive domæner var nor-

male efter korrektion, er dette kun gældende ved lavt smerteniveau, ved højt smerte niveau er konklusionen at jeg har en meget lav kognitiv funktion.

I efteråret 2018 og foråret 2019 blev jeg afprøvet af jobcenteret og godkendt til fleksjob med en maksimal arbejdstid på 9 timer i ethvert erhverv når alle skånehensyn var opfyldt. Se [Bilag 7].

Efterfølgende har jeg fået fleksjob hos [arbejdsgiver 3] som ... på 7,5 timer om ugen. Jobbet må betegnes som et kontorjob, med muligheder for at opfylde mine skånebehov. Jobbet ligger mandag, onsdag og fredag, 2,5 timer hver dag, og det gør at jeg med hviledagene indimellem netop kan bevare nuværende smerte/kognitive niveau uden at bygge på det.

Generelt er min dagligdag delt ind i faste tidsopdelinger; morgenmad, hundeluftning, formiddag med aktiviteter, en times frokost og afslapning, hundeluftning, aktiviteter, en times eftermiddags kaffe og afslapning, aktiviteter, aftensmad, hundeluftning og derefter aften afslapning. I hverdage er formiddags aktiviteten så enten mit nuværende arbejde hos [arbejdsgiver 3] eller styrketræning. Inaktivitet, selv med afvekslende stillinger og muligheder for at gå rundt, er som tidligere nævnt noget der påvirker min ryg rigtigt meget, hvilket også er grunden til mængden af fysiske aktiviteter i min fritid der kan læses af min dagbog der blev udfyldt ifm. forløbet med jobcenteret. Det eneste der holder min ryg i gang er fysisk aktivitet, men altid med tagen højde for min ryg/lænd, al fysisk aktivitet skal foretages uden at have belastning ude fra kroppen og det skal være let aktivitet. Det er for eksempel om morgenen først efter at have fået noget bevægelse i ryggen ved at lufte hunden, at jeg kan rette ryggen normalt ud, der er dog stadig smerter. Der er tænkt hjælpemidler, metoder og hjælp fra andre ind i alle fysiske aktiviteter ligesom det altid er afgrænset i længde, altid kun 30 til 60 minutter og så skal der en pause af en vis varighed til. Aktiviteterne fra dagbøgerne kan se voldsomt ud når dagbogen læses, men det er alle lette aktiviteter/hobbysysler der alle er begrænset i varighed og så er de blandet godt for at differentiere imellem aktiviteterne på en dag for at få størst mulig bredde i de aktiviteter der foregår. Det er som nævnt nødvendigt for mig at holde ryg i gang, aktiviteterne bliver udvalgt til at bygge op om en vekselvirkning mellem siddende, stående, gående og liggende aktiviteter, så ryggen bliver brugt forskelligt indenfor hvad den formår, og med masser af hvile. Alt sammen netop indenfor hvad flertallet af fagpersoner og specialister jeg har frekventeret gennem tiden har anbefalet.

Problemerne med inaktivitet giver sig også til udtryk i at jeg melder fra til et stigende antal stil siddende sociale arrangementer, da det har en voldsom konsekvens for mig specielt på det kognitive område.

Yderligere noter til klagesvaret fra PFA.

Som nævnt tidligere, blev pasningen af [plantagen] lagt ud til anden aktør allerede i 2014, jeg har ikke beskæftiget mig med selvstændig landbrugsarbejde siden da, det kan underbygges af regninger på at få [plantagen] passet. Ved den nævnte rundbordssamtale 24-09-2018 udtalte [arbejdsgiver 1's] HR at de troede at ændringen i kontrakten til 20 timer var pga. egen virksomhed. Dette er ikke tilfældet, det underbygges i udtalelsen fra min daværende chef som var den jeg reelt havde samtalerne med ang. Tidsnedsættelsen. Udtalelse [klagerens daværende chef] vedr. [klagerens] arbejdsituation, 10-08-2018, se [Bilag 8], 'Som chef for [klageren] siden 2012, har jeg fulgt ham gennem hele forløbet med nedsat arbejdstid. Forud for den gradvise arbejdstidsnedsættelse i førstehalvdel af 2013, til 20 timer om ugen, talte vi om [klagerens] rygproblemer der besværlig gjorde hans arbejdsindsats og lå til grund for tidsnedsættelsen.'

Jeg varetog jobbet hos [arbejdsgiver 1] på 20 timer om ugen med større og større besværlighed, i slutning en af 2017 brugte jeg feriedage lagt spredt ind for at holde til det, men måtte alligevel give op og kontakte jobcenteret med deltidssygemelding som følge. Fra starten af 2018 var min arbejdsindsats reelt 12-13 tim om ugen, det varede indtil fyring i april 2019.

I staten af deltidssygemeldingen blev der ført dagbog, der er mange aktiviteter, nogle kan lyde voldsomme, men som tidligere nævnt er alle aktiviteter lette med helbredet for øje, alt så det opfylder og overholder de råd og vejledninger jeg har fået af specialister. Se yderligere forklaring i [Bilag 9].

Der er ikke påvist forværring af min ryg fra scanningerne mellem 2014 og 2018, det viser netop at tilstanden er uforandret og at mit smerteniveau er det samme i den årrække og at jeg ikke opfatter smerterne i sig selv om forværret. At jeg alligevel oplever en forværring, i en sådan grad at jeg ikke kan varetage mit tidligere job, specielt grundet kognitive udfordringer, er ifølge speciallæge fra smerteklinikken [speciallæge i anæstesiologi], en helt naturlig følge af en kronisk smertetilstand. Kognitive udfordringer kan ikke eftervises af en scanning, men blev underbygget af den neuropsykologiske undersøgelse med områder under normal, markant udtrætning, langsomt mentalt tempo og træghed.

Forud for min ansættelse hos [arbejdsgiver 3], var det påkrævet med et kursus, kurset var berammet til 18 timer over 3 dage. Jeg fik med til kurset under de forudsætninger at der kunne varieres i forholdene, såsom stol/bord, hæve sænkebord mv og at der kunne indlægges pauser efter behov, samt at jeg kunne gå hjem når jeg ikke kunne klare mere. Alle tre dage blev stoppet før tid hvilket kan dokumenteres med at der er sendt sms'er til min kone når jeg forlod kurset, den reelle tid for kurset blev til ca. 14 timer inklusiv rigeligt med pauser. Som jobkonsulent ... også beskriver var jeg voldsomt mærket af forløbet, havde det rigtig skidt efterfølgende, men det var nødvendigt for at få jobbet og det kunne udelukkende lade sig gøre som en engangsforeteelse.

Opsummering/konklusion

Konklusionen på ovenstående er at jeg mener der mangler nogle essentielle punkter i PFA's vurdering.

Mit smerteniveau er overordnet set forholdsvis stabilt, men der er kommet store kognitive udfordringer til som begrænser min erhvervsevne, det er naturligt ved kronisk smerteproblematik iflg. speciallæge fra smerteklinik.

Der lægges vægt på at jeg har kunnet arbejde i [plantagen], det arbejde har været lagt ud til anden aktør siden 2014, jeg har reelt ikke selv udført arbejde i [plantagen], cvr er først lukket i 2017 af regnskabsmæssige årsager.

Det var grund et rygproblem at jeg gik ned i tid allerede i 2013, hvilket er underbygget af min daværende chef.

Jeg er så aktiv som muligt i min fritid med lettere aktiviteter da det er blevet anbefalet af specialister.

Jeg har en meget lav kognitiv funktion ved høj smerte, hvilket indtræder når jeg arbejder flere timer end jeg kan.

Jeg er i kommunalt regi jobafprøvet i alle erhverv og vurderet til maksimalt at kunne arbejde 9 timer om ugen når alle skånehensyn er opfyldt.

Jeg var ikke i stand til at gennemføre ... kurset på de fulde 18 timer, stadig var det en for stor belastning som var åbenlys for min jobkonsulent og det kunne kun gå som en engangsforeteelse.

Det gøres herefter gældende, at min erhvervsevne er nedsat med mere end halvdelen og at dette er dokumenteret såvel lægefagligt som i forbindelse med den kommunale udredning af min erhvervsevne.

Jeg mener således at Ankenævnet kan lægge til grund, at betingelserne for at pålægge PFA til at yde dækning for erhvervsevnetabet opfyldte og skal derfor anmode ankenævnet om at afsige en kendelse på det."

Selskabet har i brev af 2/3 2021 til nævnet bl.a. redegjort for sagsforløbet og afgørelsen således:

"Klagers påstand

Klager ønsker udbetaling af forsikringsydelser ved tab af erhvervsevne på baggrund af rygsmerter med følger i form af træthed og kognitive gener.

Han anfører, at han allerede i 2013 reducerede sin arbejdstid til 20 timer ugen på grund af rygproblemer, at det at kunne variere mellem siddende og stående stillinger og jævnlige bevægelser sig rundt på jobbet med en fridag mellem hver arbejdsdag har betydet en del, men at det ikke var nok, og han fra slutningen af 2017 måtte bruge feriedage for at kunne holde til sit arbejde, og at hans arbejdsindsats fra starten af 2018 reelt var 12-13 timer om ugen indtil han blev fyret i april 2019.

Han anfører, at hans arbejde ikke var et job med tunge fysiske belastninger, men at arbejdet var forholdsvis stationært, idet det i de fleste tilfælde indebar at betjene en computer, og at inaktivitet er ligeså hård en fysisk belastning for hans ryg og den største årsag til at hans lænderygsmerter har bredt sig opad til skuldre og nakke.

Han anfører, at han oplever tiltagende smerter og ikke mindst kognitive udfordringer, svimmelhed, sorten for øjnene, synsindsnævring, diffused, hukommelsesbesvær mv., kraftigt relateret til antallet af timerne på arbejdet.

Han anfører, at neuropsykologiske undersøgelser af 30. juli 2019 fra ... konkluderer, at han har en meget lavt kognitiv funktion ved højt smerteniveau, at dette indtræder, når han arbejder flere timer end han kan, og at han er arbejdsprøvet og godkendt til fleksjob med en maksimal arbejdstid på 9 timer om ugen i ethvert erhverv, når alle skånehensyn er opfyldt.

Han anfører, at pasningen af hans [plantage] blev lagt ud til anden aktør i 2014, at han ikke har beskæftiget sig med selvstændigt landbrugsarbejde siden da, og at CVR nummeret blev endelig nedlagt i 2017, da det at skulle betale sig fra at få udført alle opgaver vedrørende [plantagen] havde gjort, at det kun lige kunne løbe rundt.

Han oplyser samtidig, at han er så aktiv som muligt i sin fritid med lettere aktiviteter, da det er blevet anbefalet af specialister.

Han anfører, at det eneste, der holder hans ryg i gang er fysisk aktivitet, og at aktiviteterne i hans dagbøger kan se voldsomt ud, men at det alle er lette aktiviteter/hobbysysler, der er begrænset i varighed og vekslede mellem siddende, stående, gående og liggende aktiviteter, da det er nødvendigt for ham at holde sin ryg i gang.

Han bekræfter, at hans rygtilstand er uforandret siden 2014, at hans smerteniveau overordnet set er forholdsvis stabilt, og at han ikke opfatter rygsmerterne i sig selv som forværret. Alligevel oplever han en forværring, i en sådan grad, at han ikke kan varetage sit hidtidige job, specielt grundet kognitive udfordringer, og henviser til, at det ifølge [speciallæge i anæstesiologi] ved smerteklinikken er en helt naturlig følge af en kronisk smertetilstand, og at kognitive udfordringer ikke kan eftervises ved en scanning, men at de underbygges af den neuropsykologiske undersøgelse.

Selskabets overordnede påstand

Selskabet finder ikke, at klager opfylder forsikringsbetingelserne for udbetaling af forsikringsydelser efter den 1. maj 2019, hvor klager havde lønophør.

Selskabet finder ikke, at der foreligger dokumentation for et helbredsmæssigt erhvervsevnetab på 50 procent eller derover, hverken i et generelt erhverv eller i klagers hidtidige erhverv som ...

Selskabet bemærker, at klager har bevisbyrden for, at der foreligger et dækningsberettiget erhvervsevnetab.

Forsikringsaftalen

Klager blev den 11. april 2011 omfattet af pensionsordning med forsikringsdækning ved tab af erhvervsevne via sin ansættelse som ... for [arbejdsgiver 1].

Han fratrådte sin ansættelse den 30. april 2019 og har efterfølgende videreført ordningen på private vilkår fra den 1. august 2019.

Ved tab af erhvervsevne før den 1. august 2019 giver ordningen giver ret til udbetaling af løbende invalidepension efter en karenperiode på 3 måneder, hvis den forsikredes helbredsmæssige erhvervsevne er nedsat med mindst 50 procent, som følge af sygdom eller ulykkestilfælde.

Indtil den helbredsmæssige erhvervsevne er stationær, bevilges der midlertidig udbetaling i forhold til den forsikredes hidtidige erhverv. Herefter vurderes den helbredsmæssige erhvervsevne i forhold til et generelt erhverv.

Den forsikrede har ikke ret til invalidepension under ansættelse i en stilling, der finansieres helt eller delvist af det offentlige som følge af nedsat erhvervsevne, medmindre den generelle erhvervsevne er nedsat med 50 procent, og den forsikredes indtægt ved summen af arbejdsindtægt, offentlige ydelser og tilskud ligeledes er nedsat med 50 procent.

Der henvises til klagers pensionsbevis af 6. juni 2018 (bilag A) og PFA Pensions forsikringsbetingelser – 1. januar 2008 (bilag B). Det fremgår af pensionsvilkårene:

C Betingelser for invalideydelse og præmiefritagelse

§1. Definition af invaliditet/erhvervsevnetab

Ret til fuld invalidepension og/eller fuld præmiefritagelse indtræder, når forsikredes erhvervsevne på grund af sygdom eller ulykkestilfælde er nedsat til (...) eller derunder af den fulde erhvervsevne. (...)

Stk. 5. En ydelsesberettiget nedsættelse af erhvervsevnen foreligger, når forsikrede - efter PFA Pension's skøn - ikke længere er i stand til at tjene mere end (...) halvdelen af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder. Bedømmelsen sker på grundlag af en helhedsvurdering under hensyn til forsikredes tidligere og nuværende helbredstilstand, uddannelse og tidligere beskæftigelse.

*Stk. 6. Forsikrede har ikke ret til (...) invalidepension og/eller præmiefritagelse under revalidering eller ansættelse i en stilling, der finansieres helt eller delvist af det offentlige som følge af nedsat erhvervsevne, medmindre den generelle erhvervsevne er nedsat til (...) halvdelen af den fulde erhvervsevne, og forsikredes indtjening (summen af arbejdsindtægt og eventuelle sociale og andre offentlige ydelser og tilskud) er nedsat til (...) halvdelen af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder.
(...)*

§ 4. Ikrafttræden og ophør af invalidepension og/ eller præmiefritagelse

Udbetaling af invalidepension og/eller ydelse af præmiefritagelse træder i kraft den dag, nedsættelsen af erhvervsevnen har været uafbrudt i tre måneder. (...)

Sagsfremstilling

Klageren, der er født i [1970'erne], er uddannet ... med speciale i ..., og har hidtil arbejdet som ... (bilag E).

Erhvervsmæssigt overblik

Den 1. februar 2011 startede han selvstændig virksomhed på sin landejendom med dyrkning af [plantage] på 2 hektar landbrugsjord.

Den 11. april 2011 blev han ansat i en fuldtidsstilling som ...

I 2013 nedsatte han sin arbejdstid til 30 timer om ugen.

Et halvt år senere, satte han sin arbejdstid yderligere ned til 20 timer om ugen.

I november 2017 rettede han henvendelse til kommunen om mulighederne for et fastholdelsesfleksjob.

Den 15. december 2017 nedlagde han sit CVR nummer.

Den 3. september 2018 ansøgte han om sygedagpenge.

Den 26. november 2018 blev han opsagt fra sin stilling som ... med fratrædelse pr. 30. april 2019.

I perioden 21. oktober 2019 – 15. maj 2020 var han i virksomhedspraktik ved [arbejdsgiver 2].

Den 3. april 2020 blev han bevilget fleksjob på 9 timer om ugen.

Den 10. august 2020 blev han ansat i et fleksjob på 7,5 timer om ugen hos [arbejdsgiver 3].

Helbredsmæssigt

Klager har haft rygproblemer siden 2002.

Det fremgår af journaloplysninger vedrørende perioden 21. maj 2014 – 29. oktober 2014 fra [hospitalet] (bilag 3):

Ved reumatologisk forundersøgelse den 21. maj 2014, at klager havde haft problemer med ryggen i mange år. (...) Der havde været forværring i løbet af det sidste 1½ år. Han havde morgenstivhed (og) igangsætningsbesvær. (...) Der var bedring ved aktivitet. (...) Symptomerne kunne stråle ned i bækken og på bagsiden af begge lår, men ikke distalt for dette. (Han) havde ingen andre symptomer. (...) Han arbejdede som ... Mest skrivebordsarbejde. (...)

På baggrund af MR scanning den 31. maj 2014 blev der konkluderet: Discusdegenerationer L2-L5 med lette modic I forandringer. L3/L4 og L4/L5 små mediane paramediane discusprolaps med henholdsvis højre og venstre side, der tangerede nerverødder.

Den 14. oktober 2014, at klager pt. var arbejdsstruet, idet han havde været nødt til at gå ned i tid, 20 timer om ugen. (...)

Den 29. oktober 2014, at klager kunne klare sit arbejde, som var kontorarbejde, men havde en del landbrugsarbejde i sin fritid med en del rygbelastning. Han (havde) forsøgt forskellig konservativ behandling, bl.a. en del rygtræning uden effekt. (Han) havde en del smerter om natten. (...) Ortopædkirurgen (...) havde (...) tilbudt klager en stivgørende operation (...). Klager ville hellere vente og se tiden an, og prøve at undgå ryglastende opgaver derhjemme i fritiden. (Han) var anbefalet at fortsætte med selvtræning. (...)

Det fremgår af journaloplysninger vedrørende perioden 14 februar 2018 – 5. marts 2018 fra [hospitalet] (bilag 4):

Ved reumatologisk forundersøgelse den 14. februar 2018, at klager var henvist til nærmere udredning for lavtsiddende lændesmerter (...), og følte at smerterne var tiltaget de sidste måneder. (...) Der var lavtsiddende lændesmerter, der strålede op imod skulder og nakke. Der havde ikke været øjetsymptomer (...). Han vågnede med lændesmerter om natten. (...) Hans smerter var på et lavt niveau, men samme niveau altid. Aldrig smertefri. (...) (Han) havde egentligt købt (en) ejendom med 2 hektar jord til, der dyrkedes [plantage]. Han havde måtte overlade driften af dette med udtynding, beskæring osv. til en udefrakommende person. (Han) arbejdede kun 20 timer, idet det gav for mange rygsmerter at arbejde mere. (...) Der var høns og [plantagen] på ejendommen. (...) Reumatologen konkluderede, at der ikke var nogen stivhed i lænden, (og) ingen perifere artrit (gigt) manifestationer, (...). Umiddelbart var svært at forstå, at klager havde så svære smerteproblemer. Det drejede sig nok om en kronisk smertereaktion, hvor henvisning til smerteklinik var det eneste rigtige. (...)

Den 5. marts 2018, at klager havde været undersøgt (...) med henblik på, (...) om de degenerative forandringer i ryggen var blevet væsentligt forværret i forhold til tidligere MR scanning.

MR scanningen viste, (at) sacroiacal leddene (var) normale (...). Columna (var) undersøgt fra overkanten af corpus TH9 til L3. Knoglesignalet viste typiske (...) degenerative (...) forandringer omkring degenereret disci lumbalt, (og) intet ødem af (...) led eller facetled. L2/L3 og L3/L4 viste moderat discusdegeneration, let discusprotusion, degenerative (...) forandringer og modic 1-2 omkring bageste discusrum, (men) ingen rumpåvirkning. L4/L5

(viste) moderat discusprotusion samt let venstresidig facetledsartrose, (men) (...) ingen mistanke om rodpåvirkning (...)

Sammenfattende var klagers degenerative forandringer i ryggen af uændret status sammenlignet med tidligere (...).

Klager kunne betragtes som gennemudredt for så vidt angik de degenerative forandringer i ryggen, der med den nye scanning fandtes uforandret i forhold til tidligere. (...)

Det fremgår af journaloplysninger vedrørende perioden 1. marts 2018 – 9. januar 2020 fra Smerteenheden ved [hospitalet] (bilag C):

Den 1. marts 2018, at klager siden 2002 havde kendt til tiltagende lavtsiddende lændesmerter med udstråling opad mod nakke og ud i skulder (...). Han havde gradvis måtte reducere nu til 20 timer i rygsånsomt arbejde som ... (...) Smerterne var konstant til stede (...) (og) blev beskrevet som murrende, knivagtige og diffuse. Der var spontan variation. Nattesøvnen var påvirket, og der var (...) hukommelsesproblemer og koncentrationsbesvær. (...) (Han) kunne (...) varetage de almindelige gøremål i hjemmet og indkøb. Gangdistancen var ikke påvirket, og han anvendte ikke hjælpemidler. (...) (Han) boede på et landsted og havde to tønder land med [plantage] (og) havde hjælp til driften. (...)

Objektivt klaredes af- og påklædning upåfaldende. (...) Collum: Negativ foramen kompressionstest (nerverodsaffektion). Overekstremiteter (arme): Normal kraft og tunus (...). Sensibilitetsundersøgelse: (viste) markant kulde allodynii svarende til de lange rygstrækkere (...) med lang eftersensation specielt over nakkefæsterne, (hvorved der) fandtes udtryk for sensibilisering. Speciallægen ([speciallæge i anæstesiologi]) vurderede, at MR scanningen viste diskrete degenerative forandringer, men herudover var der ikke nogen signifikant forklaring på smerteintensiteten.

Den 20. juni 2018, at det ikke så meget var smerterne i lænden, som den udstrålende fornemmelse op langs rygraden, der var problemet, som også påvirkede ham kognitivt. (...)

Den 5. september 2018, at ved eksploration i hvad det egentlig var, der var problemet, kom det frem, at klager egentlig godt kunne håndtere smerterne, men når han stod i forskellige stillinger, kom der ligesom muskelspændinger i ryggen og disse muskelspændinger påvirkede så hans kognitive funktion. Der palperedes i dag meget ømme triggerpunkter svarende til skulder og nakkeåg (...).

Den 29. november 2018, at klager netop var blevet opsagt på sit arbejde (...). Den 14. februar 2019, at der havde været udvikling i klagers smertebillede med forværring. Han havde konstante murrende smerter over lænden med intermitterende stikkende/jagende smerter. Der var uændret udstråling til skuldre/nakke. Nattesøvnen var betydeligt kompromitteret, hvilket gav yderligere træthed og kognitive forstyrrelser. (...) Han aftrappede lyrica helt på grund af manglende effekt og samtidig bivirkning. (...)

Den 9. januar 2020, at de ikke havde hørt fra klager i mere end seks måneder, hvorfor det skønnedes, at der ikke var behov for fortsat tilknytning til smerteteamet. Han afsluttedes derfor (...).

Det fremgår af statusattest af 12. juni 2018 fra speciallæge i anæstesiologi ... ved Smerteenheden på [hospitalet] (bilag D), at klager var gennemudredt. Der fandtes udelukkende aldersvarende de-

generative forandringer. De startede medicinsk intervention. (...) Diagnosen var kronisk smertesyndrom.

Det fremgår af supplerende udtalelse af 26. juli 2018 fra [speciallæge i anæstesiologi] (bilag 5), at (den) ny(e) MR scanning angiveligt viste, at der ikke var forværring (...). Klager beskrev, at dette passede med, at hans smerter som sådan ikke var blevet værre. Han havde fundet et niveau, hvor han oplevede, at han havde overskud til sit arbejde. Det der særligt voldte ham udfordringer nu, var imidlertid de kognitive udfordringer. (...) Speciallægen vurderede, at gener af denne karakter var forenelige med en kronisk neuropatisk smerteproblematik. (...) Denne type gener var almen kendte for patientgruppen, men kunne i sagens natur ikke påvises via scanning. Smerteenheden (...) anbefalede en neuropsykologisk undersøgelse, der måtte vurdere graden af problematikken.

Den 3. september 2018 ansøgte klager om sygedagpenge.

Den 26. november 2018 blev han opsagt fra sin stilling som ... med fratrædelse pr. 30. april 2019.

Den 13. december 2018 ansøgte han om udbetaling ved tab af erhvervsevne. Ansøgningen fremlægges som bilag E.

Det fremgår af skadestueepikrise af 14. marts 2019 (bilag F), at klager havde savet sig i venstre 4. finger med (en) rundsav (...) involverende neglen 2-3 mm (...).

Det fremgår af generel helbredsattest af 27. maj 2019 fra [klagerens egen læge] (bilag G), at klagers rygsmerter havde domineret i de sidste flere år. (...) Han havde gennemført flere MR scanninger, sidst i 2018. (...) Man konkluderede han var gennemudredt, og at der ikke var mere at tilbyde ham. (...) Han havde konstante rygsmerter (...). Smerterne strålede ned i ballen, men ikke i benene. Han havde besvær med at sidde eller stå i samme stilling længere tid. (...) Han boede på et landsted og havde besvær med at opgaverne dér (...) og skulle tænke over alle sine funktioner for ikke at udløse smerter i lænden. (...) Han havde hukommelsesbesvær, glemte fx ofte aftaler og måtte skrive små sedler. Han havde også synsforstyrrelser (...) væsentligt betinget af smerter i nakken. Ligeledes havde han hovedpine og koncentrationsbesvær, hvis han skulle foretage sig noget ud over fx 30 minutter.

(...)

Objektivt klarede han af- og påklædning naturligt. Der bemærkedes ikke nogen intellektuel deficit. Columna (ryg): affladet lænd, smerter hen over paravertebralmuskulaturen (lave lænderygsmerter). Columna cervicalis (nakke): Ømhed af nakkemuskulatur op mod natten.

(...)

Lægen vurderede, at klager var begrænset af sin dårlige rygfunktion, (og at) han skulle have et job, hvor han kunne have varierende arbejdsstillinger, siddende og gående, og ikke den samme stilling over 30 minutter. (...) Hans tilstand havde været konstant de sidste to år. Lægende anbefalede arbejdsprøvning (...) og evt. vurdering ved neuropsykolog.

Det fremgår af neuropsykologisk undersøgelse af 30. juli 2019 fra ... (bilag H), at speciallægen konkluderede, at klagers primære klager bestod i smerter omkring lænden, som kunne brede sig op langs ryggen. Når han havde flest smerter, påvirkede det hans hukommelse og koncentration (...).

Han (...) fremtrådte ved almindelig samtale ikke kognitivt svært dysfungerende, (men) udtrættedes ret markant i løbet af undersøgelsen.

WAIS-IV prøver til estimering af det primære begavelsesniveau placerede ham lidt over midten af normalområdet. Ved den neuropsykologiske undersøgelse sås maksimal påvirkning af indlæring og hukommelse. (Han) fungerede lidt bedre, når han fik mulighed for at genkende informationer, men funktionen var her også under normalområdet. Det mentale tempo var langsomt, og hans mentale fleksibilitet var ligeledes præget af træghed. (...) Alle øvrige undersøgte kognitive domæner var normale (...).

Det vurderedes mest sandsynligt, at klagers testbillede var associeret til vedvarende smerteoplevelse med en kognitiv dekompenisering.

I forhold til afklaring af arbejdsevnen, skulle man være opmærksom på:

- 1) Smerteoplevelse: Klagers primære begrænsning var fortsat smerter med behov for opdeling af arbejdsopgaver og variation i arbejdsstillinger.
- 2) Kognitive vanskeligheder: Var tæt associeret til smerteoplevelse – han ville formentligt kunne løse arbejdsopgaver på normalt niveau, når han havde en lav smerteoplevelse, mens hans kognitive funktion ved høje smerteoplevelse var meget lav. Ved aktuelle undersøgelse var han i stand til at gennemskue ret komplekse opgaver. Hans arbejdstempo var meget langsommere end jævnaldrendes, og mental træghed gjorde også, at han ville have svært ved at følge med i et arbejdsmiljø med høje krav om fleksibilitet.
- 3) Behandling: Burde primært være rettet mod smerteoplevelse. Klager angav, at han havde været i psykologisk smertebehandling, (det) fremgik dog ikke af de statusattester, der var fremsendt fra [hospitalet]. Der kunne ikke peges på yderligere tiltag.

Det fremgår af slutnotat af 5. august 2019 fra fysioterapeut ... (bilag I), at klager så sit fremtidige virke et sted, hvor han havde arbejdsopgaver med let aktivitet og stillingsskift, så som veksling mellem at skulle gå rundt og kunne sidde med lav belastning. Ved undersøgelsen fandtes normal bevægelighed af ryggen i alle retninger, dog med provokation af lændesmerter i bevægelsen tilbage, i fuld foroverbøjning, samt i yderstilling i ekstension. (...)

Klager var tilknyttet (et) holdforløb over 8 uger x 2 ugentligt med fokus på at afklare, hvad han kunne og ikke kunne i forhold til rygsmerter. (...)

Generelt måtte hans rygsmerter betragtes som uspecifikke lændesmerter. Der var ikke begrænsninger på, hvad han måtte og ikke måtte, ud fra scanningssvaret. Dette (var) dog ikke (ensbetydende) med, at der ikke var bevægelser og funktioner, der ville (kunne) medføre betydelig smertøgning. Han skulle formodentligt holde sig fra gentagende bevægelser af ryggen, primært i svaje retning, dette skete også ved løft foran kroppen, samt gentagende træk. Han havde i forløbet ligget på (en) belastning ved løft på maks. 20 kg. Stationære stillingener forværede smerter(ne) efter maks. 20 – 30 minutter, og lindredes ved skift af stilling fra siddende til stående helst gående og omvendt, hvilket der burde være mulighed for (...)

Klager havde generelt selv godt styr på, hvad der forværede og lindrede (hans) symptomer (...) og havde gjort sig tanker om at kunne have arbejdsopgaver med delvist kontorarbejde og delvist stående/gående arbejde med inspektion og kvalitetssikring af ... Derved var hans uddannelse fortsat i spil. (...)

Det fremgår af lægeattest til rehabiliteringsteamet af 6. februar 2020 fra [klagerens egen læge] (bilag J), at helbredsæssigt var der ingen forandringer siden sidst. (...) Der havde været talrige speciallægevurderinger, både i ortopædisk og reumatologisk regi. (...) Dvs. han var diagnostisk færdigudredt, og alle behandlingsmuligheder var udtømt.

(...)

Lægen frarådede fysisk belastende arbejde, statisk arbejde i længere tid, dvs. klager skulle have mulighed for at skifte fra stående til siddende stilling ofte, (og) have muligheden for at bevæge sig. (...)

Lægen var fuldstændig enig med klager i, at den bedste løsning ville være et forsøg på at bibeholde nuværende stilling i et fleksjob i maks. ti timer om ugen med (ovennævnte) skånehensyn (...).

Den 21. august 2019 meddelte selskabet klager, at han ikke var berettiget til udbetaling efter den 1. maj 2019, hvor han havde et indtægtstab. Afgørelsen fremlægges som bilag K.

Den 4. april 2020 kontaktede klager selskabet telefonisk for at få genåbnet sagen, da han var blevet bevilget fleksjob.

Den 9. juli 2020 meddelte selskabet på ny klager, at han ikke var berettiget til udbetaling. Afgørelsen fremlægges som bilag L.

Den 29. juli 2020 klagede klager over afgørelsen. Klagen fremlægges som bilag M.

Den 20. november 2020 meddelte skabet klager, at selskabet fastholdte sin afgørelse. Afgørelsen er fremlagt af klager som bilag 1.

Arbejdsafklaring

I november 2017 kontaktede klager kommunen for at høre om mulighederne for fleksjob.

I perioden 28. februar 2018 - 8. april 2018, dvs. over en periode på 5½ uge, førte klager efterfølgende dagbog over sine aktiviteter. Det fremgår af dagbogen (bilag N), at han i denne periode udover arbejde og træning samt daglig hundeluftning og pasning af høns, også havde praktiske gøremål med bl.a. klargøring af alternativ hønsegård, rengøring af hønsehus, brænde, gødning, ændringer af soveværelse, maling, ordne fodpaneler, lister, sætte plakater/tapet op, isætning og spartling af dør, hyldeopsætning, støvsugning, storindkøb, ordne spa samt vask og støvsugning af biler.

Der foreligger ikke oplysninger fra kommunen før marts 2018.

Det fremgår af mailkorrespondance mellem klager og kommunen i perioden 10. marts 2018 – 12. august 2018 (bilag O):

Den 10. marts 2018, at klager oplyste, at han nu var færdig udredt af reumatologen (...). Hans anbefaling var at gøre, som han gjorde nu, sørge for at træne og holde sig i gang. Der var ingen behandlingsmuligheder. (...) Klager oplyste, at han havde returneret den ene kontorstol, han havde lånt, og beholdt den med todelt ryg. At sidde på knæ på bolden var stadig helt klart det, der var bedst for hans ryg, men stolen kunne være en afveksling til at sidde normalt på bolden (...)

Den 14. maj 2018, at klager oplyste, at han selv helt klart følte, at det var den kortere arbejdstid, der gjorde, at han fik mere ud af sin tid og ikke de smertestillende præparater. (...)

Den 12. august 2018, at klager oplyste, at klager havde fået sin chef til at komme med en udtalelse for at få sin arbejdsplads syn på sin situation. (...) Klager følte ikke, at hans forløb

på smerteklinikken havde afhjulpet nogen af de problemer, han havde med hensyn til at gå på arbejde. De forskellige typer af medicin, han havde prøvet, havde ingen effekt haft. Han arbejdede stadig kun ca. 12 timer om ugen (...). Den nedsatte tid var helt klart det, han følte, der gjorde forskellen i, at han havde en tålelig hverdag (...). Han fik nogenlunde restitueret ind imellem arbejdsdagene. (...)

Det fremgår af udateret udtalelse fra klagers chef (bilag 8), at han havde fulgt klager siden 2012, og at de forud for den gradvise arbejdstidsnedsættelse til 20 timer om ugen i 2013, talte om klagers rygproblemer, der besværliggjorde hans arbejdsindsats og lå til grund for tidsnedsættelsen. (...) Det havde fungeret godt (...). Dog havde klager grundet ryggen været undtaget for ellers obligatoriske heldagsarrangementer (...). Det sidste års tid havde det kunnet mærkes på ham, at det havde været tiltagende svært (for ham) at varetage sit job grundet problemer med ryggen. I efteråret og op mod jul (...) havde han bedt om at bruge sine resterende feriedage gradvist for at kunne hænge sammen. I januar gik virksomheden med til, at han forsøgsvis gik yderligere ned i arbejdstid, for at afklare hans realistiske arbejdstidsniveau. (...)

Den 3. september 2018 ansøgte klager om sygedagpenge. Han oplyste i oplysningsskemaet (bilag P), at hans første sygedag var den 3. september 2018, at hans sygemelding skyldtes rygproblemer med følger i form af kognitive problemer, at han ikke tidligere havde været sygemeldt af samme årsag, men at han havde været delvist sygemeldt fra den 1. februar 2018, at sygdommen havde påvirket hans arbejde i 6 år, og at alle arbejdsfunktioner var påvirkede. Han oplyste, (...) at det i stigende grad og specielt i 2017 blev sværere at varetage arbejdet, at han begyndte ikke at varetage det optimalt og bruge drypvis feriedage i forsøg på at varetage det, til han blev delvis syg fra februar 2018 og kontaktende kommunen slut november 2017.

Det fremgår af journaloplysninger fra kommunen vedrørende perioden 22. marts 2018 – 10. oktober 2018 (bilag Q):

Den 22. marts 2018, at kommunens lægekonsulent vurderede, at var tale om en uændret ryglidelse, i forhold til 2014, med degenerative forandringer uden tegn på affektion af nerverødder. På det foreliggende skønnedes klagers funktionsevne ikke varigt dokumenteret nedsat i væsentlig grad.

Den 10. april 2018, at klager var meget fysisk aktiv i sin fritid med eksempelvis håndværksmæssige opgaver. Beskæring af træ, ordne brænde og lignende. Klager oplyste, at han delte aktiviteterne op, så han arbejdede ca. ½ - 1 time ad gangen og så holdt pause. Dette var drøftet med klager, der oplyste, at det ikke var smerterne, der var den største udfordring, men at det var de kognitive påvirkninger, som påvirkede ham meget, når han var på arbejde.

Pt. arbejdede han ca. 12 – 15 timer ugentligt. Han havde primært stillesiddende arbejde, men sørgede for at veksle, så han både sad, stod og gik. Det værste var møder. Han var startet behandling på smerteklinik (...) Sagen var igen drøftet med lægekonsulent, der foreslog, at klager måtte tale med smerteklinikken om de udfordringer, han havde kognitivt. (...)

Den 24. september 2018, at ved rundbordssamtale med kommunen på arbejdspladsen, oplyste HR-konsulent, at hun ikke var bekendt med, at der var lavet en aftale om re-

duktion af klagers arbejdstid og om klagers rygproblemer overhovedet. (...) HR-konsulenten havde heller ikke set skrivelsen fra klagers chef. (...)

Kommunen havde drøftet hjælpemidler med klager, og der var bevilget en stol, men klager oplyste, at det fungerede bedre med at sidde på den bold, som han hele tiden havde siddet på.

HR-konsulenten oplyste, at der i klagers personalesag ikke stod noget om nogen aftale om reduktion fra 20 til ca. 13 timer og helbredsmæssige udfordringer med ryggen, men opfattelsen havde været, at han havde fået ændret sin ansættelseskontrakt fra fuld tid til 20 timer pga. eget firma.

Klager oplyste, at eget firma blev afsluttet i efteråret 2017, og at ændringen i ansættelseskontrakten til 20 timer ugentligt handlede om rygproblemerne. Klager oplyste på mødet, at aftalen om reduktion fra 20 timer til 13 timer blev aftalt i forbindelse med udarbejdelse af dagbog(en), men sagsbehandleren pointerede kraftigt, at kommunen ikke havde lavet nogen aftale med hverken klager eller arbejdsgiver om reduktion af timetallet fra 20 til ca. 13 timer ugentligt. (...)

Sagsbehandleren oplyste, at klager ved et møde på kommunen havde fået udleveret (papirer) vedrørende fastholdelsesfleksjob, som han skulle drøfte med sin arbejdsplads, men det fremgik ved mødet, at han ikke havde videregivet disse papirer. (...)

Ergoterapeuten orienterede om vilkår for fastholdelsesfleksjob, herunder dokumentationskrav. Til dette oplyste HR-konsulenten, at HR ikke havde været inde over sagen og dermed ikke kunne dokumentere nogen tiltag. (...) Bemærkning: På mødet var der mange uklarheder, så derfor var det ikke muligt at nå frem til at drøfte de kognitive udfordringer, der var en del af formålet med mødet. (...)

Den 10. oktober 2018, at klager vurderedes fuldt arbejdsdygtig ud fra en samlet vurdering af sygdommen og dens indvirkning på hans arbejdsevne. (...)

Den 10. oktober 2018 sendte kommunen efterfølgende partshøring til klager om afslag på sygedagpenge (bilag R). Det fremgår, at klager var uddannet ... og (havde) arbejdet 20 timer ugentligt siden 2013. Det var et ikke fysisk belastende arbejde. Han havde mulighed for afvekslende arbejdsstillinger, mellem gående, stående og siddende arbejde.

(...)

Klager havde udarbejdet dagbøger (...), og der var diskrepans mellem de foreliggende helbredsmæssige oplysninger og hans præstation på arbejde og de fysiske opgaver, som han præsterede i sin fritid. (...)

Ud fra de foreliggende lægelige oplysninger var der ingen indikation på, at arbejdsevnen var nedsat i væsentlig grad. Der havde den 29. september 2018 været afholdt rundbordssamtale på klagers arbejdsplads. Der blev på mødet oplyst, at klager ikke var eller havde været sygemeldt. Kommunen vurderede på denne baggrund, at klager ikke opfyldte betingelserne for modtagelse af sygedagpenge. (...)

Klager opponerede efterfølgende i et udateret brev (bilag T side 9). Han oplyste, at som han oplevede det, var der ikke diskrepans mellem hans helbredsoplysninger og hvad han præsterede på sin arbejdsplads og i sin fritid. Han mente, at perioden siden februar med dagbogsskrivning samt at han var gået hjem, når han ikke kunne holde til mere, tydeligt viste, at ved at arbejde mandag, onsdag og fredag, var hans maksimale timetal 12 timer om ugen. Han anførte, at inaktivitet, selv med afvekslende stillinger og muligheder for at gå rundt, var noget, der påvirkede hans ryg rigtig meget, hvilket var grunden til mængden af de fysiske aktiviteter i hans fritid, der kunne læses af

hans dagbog. Det eneste der holdte hans ryg i gang var fysisk aktivitet, og der blev altid taget højde for hans ryg/lænd. Han bekræftede, at han ikke havde haft særlig mange sygedage. Derimod var han gået tidligere hjem, hvilket ikke var registreret. Han var uforstående for afslaget på sygedagpenge og meget uenig i, at han skulle være fuldt arbejdsdygtig til at varetage sit arbejde på 20 timer om ugen, da han i realiteten havde været delvist sygemeldt siden februar 2018.

Den 18. oktober 2018 fik klager afslag på sygedagpenge (bilag S). Det fremgår af afgørelsen, at klagers sag om sygedagpenge ikke kunne åbnes fra den 3. september 2018, som der var anmodet om, da han ud fra en samlet vurdering af hans sygdom og dens indvirkning på hans arbejdsevne ikke vurderedes at være uarbejdsdygtig. (...)

Klagers udsagn omkring fysisk aktivitet og inaktivitet forklarede (ikke), hvorfor han ikke kunne arbejde 20 timer (om) ugen. Det påpegedes igen, at han havde et ikke fysisk rygbelastende arbejde med mulighed for flekstid, (at) arbejde hjemmefra, (og at) arbejde i siddende, gående eller stående stillinger. Jobmuligheder med fysisk aktivitet, der tog højde for hans ryg/lænd, burde måske tænkes ind i forhold til hans udsagn om, at fysisk aktivitet var det eneste, der holdt hans ryg i gang. (...) Kommunen fandt det bemærkelsesværdigt, at HR afdelingen ikke kendte til hans sygemelding og ej heller den skriftlige udtalelse fra hans leder (...).

Da klagers arbejdsgiver udbetalte løn under hans sygdom og havde ret til refusion af sygedagpenge, ville hans arbejdsgiver ligeledes få afgørelsen med en kopi af dette brev. (...)

Klager klagede efterfølgende i et udateret brev over kommunens afslag på sygedagpenge. Han oplyste, at reelt set var hans sygdomsforløb (...) startet allerede tilbage i 2013, hvor han fra starten af året gik ned på 30 timers arbejde ugentligt, for at gå yderligere ned til 20 timer ugentligt fra sommeren 2013. (...) Stadig for at hans rygproblemer ikke skulle blive et problem for hans arbejde, blev det over tid i højere grad (sådan), at han benyttede sig af at have flekstid, så han kunne gå tidligere nogle dage, evt. arbejde hjemmefra andre dage, eller hvis arbejdsbyrden tillod det, simpelthen arbejde færre timer end kontrakten lød på. Dette gik frem til slutningen af 2017, hvor han brugte feriedage drypvis for at klare sig igennem. (...) Fra starten af februar (2018) havde han arbejdet færre end 20 timer ugentligt. Ret hurtigt blev det ca. 12 timer om ugen. Dette var i fuld overensstemmelse med hans chef (...). Da han fik at vide, at hans chef ville tage det med HR, havde han ikke gjort yderligere i sagen selv.

Klager oplyste, at hans arbejde som ... ikke var et job med tunge fysiske belastninger for ryggen, og at der var mulighed for afveksling i jobbet, men (...) inaktivitet var lige så hård en fysisk belastning og var den største bidragsyder til at smerterne i hans ryg/lænd bredte sig opad i hans ryg til også at omfatte skuldre og nakke. Det var denne spredning, der gav ham store problemer i at varetage sit nuværende job på 20 timer. (...) Klager henviste til journaloplysningerne fra 2014 og anførte, at anbefalingen var at undgå rygbelastende opgaver i fritiden og fortsætte med selvtræning. (...) Nogle år forinden var der anlagt en hektar med [plantage], som det var drømmen selv at passe i fritiden. Denne drøm måtte opgives. Allerede direkte efter at have fået anbefalingen blev al arbejde vedrørende [plantagen] lagt ud til anden aktør. (...)

Et andet resultat af anbefalingen var, at det hidtidige brændefyr benyttet til boligopvarmning blev erstattet med et pillefyr i 2015, for at undgå de rygbelastende opgaver i forbindelse med brændet. (...) Der blev i den forbindelse sat en brændeovn ind i stuen for at kunne benytte den mængde brænde, der allerede forefandt på grunden og var klar til fyring. (...)

Aktiviteterne fra dagbøgerne (...) var alle lette aktiviteter/hobbysysler, der alle var begrænset i varighed og så var de godt blandet (...). Aktiviteterne blev udvalgt til at bygge op om en vekselvirkning (...), så ryggen blev brugt forskelligt indenfor, hvad den formåede og med masser af hvile. (...)

Grunden til, at han henvendte sig til jobcentret i første omgang for at spørge til fastholdelsesfleksjob, var, at han mente, at det var et rigtig godt miks mellem aktive og ikke aktive aktiviteter, hvis det korrekte timetal (kunne) findes på hans nuværende arbejde, sammenholdt med diverse passende fysiske aktiviteter i hans fritid. (...)

Den nye MR scanning viste intet nyt, men som udtalelsen fra smerteklinikken dokumenterede, var det ganske normalt, at den helbredsmæssige situation kunne forværres grundet en kronisk smerteproblematik, og det kunne ikke eftervises med en scanning. (...)

Klager anførte (...), at han havde været deltidssygemeldt fra sin nuværende arbejdssituation siden februar 2018, både med arbejdsgivers og kommunens vidende, uagtet om det havde været meldt til HR afdelingen på hans arbejdsplads eller om der var søgt om sygedagpenge (...). Klagen med bilag fremlægges som bilag T. Det fremgår af bilag 9 til klagen over kommunens afslag på sygedagpenge 'Forklaring af dagbogsaktiviteter' (bilag 9), at følgende fysiske aktiviteter beskrevet i dagbøgerne i perioden 29. januar 2018 – 8. april 2018 alle måtte betegnes lette aktiviteter eller hobby-sysler med hensyntagen til rygproblemer:

Høns – pasning af høns, dvs. fodring, skift af vand, hentning af æg, fjerne møg og generelt at tilse dem.

(...)

Beskære træer – Opstamning af nogle træer på grunden, dvs. nogle mindre grene blev fjernet enkeltvis med enhåndsbetjent værktøj, så den anden hånd var fri til at holde i træet. Alle grene var i ståhøjde fra jorden, og nedre grene kunne fjernes ved at gå ned i knæ, så ryggen til alle tider kunne være ret. (...) Det kunne siges om aktiviteten, at det tog uger med små intervaller. Hvis de folk, der betales for at passe [plantagen] var benyttet, havde en af dem kunnet gøre det på en dag.

(...)

Støvsugning – almindelig støvsugning af husgulve, altid med afslapning på begge sider af aktivitet.

(...)

Jordskokker – rensning, ordning og kogning af jordskokker til brug for hønsemad. Kun en gryde ad gangen for at begrænse omfanget af aktivitet(en).

Rense fyr – tømning af pillefyr for aske.

Træning – styrketræning tre gange om ugen, altid kun i maskiner (...).

Brænde – hentning af brænde ind til brændeovn og i mindre grad opsplitting af nogle stykker til optænding. Der var en del brænde liggende tilbage på grunden fra skift af brændefyr til pillefyr i 2015.

Diverse indkøb – indkøb af dagligvarer fra supermarkedet.

Tøjvask – almindelig tøjvask og ophængning.

Vinduespudsning – almindelig vinduespudsning, altid delt op i etaper (...)

Ølbrygning – i perioden blev der brygget en spand øl med hvad det indebar af brygning, rengøring af spande og flasker samt tapning. (...)

Soveværelse – i perioden blev en dør flyttet i soveværelset. Han fik hjælp til opsætning af gipsplade i (det) gamle dørhul samt i sætning af dør i nyt hul. Spartling, tapet, maling, lister, og småopgaver stod han selv for. Aktiviteterne fordelte sig over halvanden måned.

Gødning – spredning af gødning til nogle træer og buske. Medbringning af et par kilo gødning ad gangen og udkast af en lille håndfuld af gangen (...).

(...)

Den 25. april 2019 vurderede Ankestyrelsen (bilag U), at kommunen skulle have påbegyndt udbetalingen af sygedagpenge fra ansøgningen den 3. september 2018.

Ankestyrelsen henviste til styrelsens principafgørelse 83-14, hvorefter kommunen som udgangspunkt skal påbegynde udbetalingen af sygedagpenge, når kommunen modtager en ansøgning om

sygedagpenge. Kommunen kan alene udsætte at påbegynde udbetalingen med henblik på at indhente lægelige akter, hvis der på grund af særlige årsager er væsentlig tvivl om, hvorvidt den sygemeldte er uarbejdsdygtig på grund af egen sygdom.

Ankestyrelsen lagde afgørende vægt på, at der i oplysningsskemaet (bilag P) ikke var oplyst om forhold, der gav anledning til væsentlig tvivl om, hvorvidt klager var uarbejdsdygtig på grund af egen sygdom.

Ankenævnet lagde også vægt på de lægelige oplysninger fra juli 2018, hvoraf det fremgik heraf, at klager arbejdede 12-13 timer om ugen, hvilket passede fint til hans ressourcer, at han var blevet anbefalet en neuropsykologisk undersøgelse, som skulle vurdere graden af problematikken, og at det ikke var beskrevet, hvorvidt arbejdet var foreneligt med hans kognitive problemer.

Ankestyrelsen vurderede derfor, at kommunen ikke havde godtgjort, at der var grundlag for at antage, at han kunne arbejde 20 timer i sin stilling som ...

Ankestyrelsen vurderede heller ikke, at der kunne foretages en bred vurdering af klagers uarbejdsdygtighed den 18. oktober 2018. Kommunen havde derfor ikke grundlag for at undlade at starte udbetaling af sygedagpenge, og klager var derfor uarbejdsdygtig i sygedagpengelovens forstand. Ankenævnet bemærkede, at de ikke med denne afgørelse havde taget stilling til, hvor længe klager havde ret til udbetaling af sygedagpenge, idet det afhang af det videre forløb, som styrelsen ikke var bekendt med.

Herefter startede kommunen udbetaling af sygedagpenge, og i perioden 21. oktober 2019 – 15. maj 2020 var klager i virksomhedspraktik som ... hos [arbejdsgiver 2].

Det fremgår af den afsluttende praktikrapport af 24. februar 2020 fra jobkonsulent ... ved ... (bilag V), at arbejdsopgaverne bestod i tilsyn og kontrol af løfteudstyr, administrative opgaver i forbindelse hermed og forefaldende arbejdsopgaver, og at der var aftalt skånebehov i form af varierende arbejdsstillinger, herunder siddende, gående og stående, samt undgå den samme stilling i mere end 30 minutter.

Klager startede praktikken med et fremmøde på 12 ugentlige timer fordelt over tre fremmødedage

(...), men efter to uger blev timetallet justeret ned til 10 ugentlige timer (...). Klager følte, at han havde et overskud til at udføre arbejdet uden fejl og mangler i tre timer, men at koncentrationen og hukommelsen blev negativt påvirket herefter, hvorfor timerne efter tre uger blev sat justeret ned til 3 dage om ugen a 3 timer (...).

Der forsøgte at (...) øge antallet af dage til fire (...). Her oplevede klager en forværring af sine symptomer (...). På baggrund af dette blev der atter justeret ned til tre fremmødedage á 3 timer med en mellemliggende restitutionsdag. (...)

Klager havde (...) haft mulighed for at afholde pauser undervejs, når der havde været behov herfor. (...) Han bestræbte sig på at afholde pauser med variation, altså både aktive og passive pauser. (...)

Klager oplyste, at han i starten af praktikken skulle bruge et par dage til at sætte sig ind i opgaverne (...). Arbejdsopgaverne var derfor i starten meget præget af stillesiddende jobfunktioner (i form af) administrative opgaver som arbejde i excelark, læse procedurer med videre. Samtlige arbejdsopgaver havde været forenelige med hans skånehensyn.

Klager havde haft en pilatesbold til rådighed (...). Dette medførte, at han i højere grad kunne holde koncentrationen i længere tid, da han havde mulighed for at mobilisere ryggen undervejs og dermed variere sine arbejdsstillinger i høj grad. Der havde ikke været behov for yderligere hjælpemidler i praktikken, da hans kontorplads desuden vurderedes at være korrekt ergonomisk indrettet. (...)

Arbejdsgiver oplyste, at klager havde udført de givne arbejdsopgaver tilfredsstillende, og at han var en stor hjælp for virksomheden med hans kompetencer og faglige viden indenfor faget. Dog havde arbejdsgiver godt kunnet mærke på ham, at de fire fremmødte timer i starten af praktikken ikke var optimalt, og at han fungerede bedre med et fremmøde på tre timer pr. dag. Klager havde haft en række selvstændige opgaver, som blot skulle godkendes med arbejdsgiver inden udførsel (...).

Klager oplyste, (...) at han efter de 3 timer var påvirket i en sådan grad, at det var uden mening at fortsætte. (...) Han mente selv, at han var en smule langsommere sammenlignet med de ordinært ansatte (...) Han følte sig dog mest begrænset fysisk, da han i de tre fremmødte timer formåede at holde koncentration (...).

Han angav, at han havde et behov for at hvile sig efter hver praktikdag. Han oplyste, at han ikke lå ned, som man normalt ville gøre for at aflaste, men at han bedre trivedes i at skifte stilling hyppigt, ligeledes i hjemmet. Han angav, at han ikke kunne ligge ned i særlig lang tid ad gangen. (...)

Han fortalte, at han havde bestræbt sig på, at gå en del i løbet af de 3-4 timer han havde været i praktik, og angav, at han gennemsnitligt havde gået 3000 skridt pr. fremmødedag gennem praktikken. (...) Efter endt arbejde gik han hjem og gik en tur med sin hund. (...) Det fremgår af den samlede vurdering af ressourcer og udviklingsmuligheder, at klager havde deltaget i jobfunktioner på lige fod med de øvrige ansatte dog med forbehold for fornødne pauser og nedsat tid. Han havde ifølge arbejdsgiver løst de givne opgaver yderst tilfredsstillende (...).

Han havde gennem praktikken haft skånehensyn, som angivet på en lægeattest: varierende arbejdsstillinger, mulighed for at sidde og gå, undgå samme stilling i over 30 minutter, stående stilling i maksimalt 2 minutter ad gangen.

Det fremgik ligeledes, at han havde svært ved at sidde stille og oplevede koncentrationsbesvær (...), hvorfor der ligeledes havde været behov for veldefinerede opgaver, som kunne tilgås uden deadlines.

Det var jobkonsulentens vurdering, at ovenstående skånehensyn havde været overholdt i praktikken. (...) Jobkonsulenten kunne ikke pege på en mere passende eller skånsom virksomhedspraktik i forhold til klagers problematik.

Klagers effektive arbejdsevne vurderedes af arbejdsgiver at være 100 procent i forhold til de opgaver hans stilledes overfor. (...) Ved rapportens afslutning vurderede arbejdsgiver dog, at der ikke var betydelig udvikling i hans effektivitet, og dermed, at han var fuldt effektiv i de fremmødte 9 timer om ugen. (...)

Klager angav ligeledes at 9 timer om ugen var et leje, hvor han skulle allokere sine ressourcer nøje, men at han oplevede at have en balance mellem privat- og arbejdsliv. (...) Praktikken fortsatte som aftalt til den 15. maj 2020, dog udelukkende med (det) formål at vedligeholde arbejdsevnen samt tilknytningen til arbejdsmarkedet, da der ikke vurderedes at være yderligere udviklingspotentiale (...), hverken i forhold til arbejdsopgaver eller ugentligt timetal.

På baggrund af ovenstående vurderede jobkonsulenten, at klager havde en effektiv arbejdstid på 9 ugentlige timer fordelt over tre dage om ugen med en mellemliggende restitutionsdag. (...)

Det fremgår af udateret forside til sag til rehabiliteringsmøde (bilag X), at klager havde været i praktik (...) siden den 21. oktober 2019, hvor han havde varetaget forskellige dokumentationsopgaver samt varetaget vedligehold og kontrol af ... Der var forekommet siddende arbejde ved computeren, hvorfor han havde behov for en pilatesbold (...) således, at han kunne aflaste og mobilisere ryggen, mens han sad foran skærmen. (...) Praktikken viste en arbejdstid på 9 effektive arbejdstimer. (...) På baggrund af den helbredsmæssige tilstand og diagnose skønnedes det ikke nødvendigt at iværksætte yderligere tiltag (...).

Det fremgår af rehabiliteringsteamets indstilling den 3. april 2020 (bilag 7), at det ved reumatologisk udredning i 2018 blev fundet, at der var tale om aldersvarende degenerative forandringer, (men at) konklusionen blev, at klager havde en kronisk smertetilstand, (og at) det var almindeligt, at der ikke var en sammenhæng (mellem) smertebetinget funktionsnedsættelse og fund ved røntgen og MR-scanninger. (...) Smerterne gav øget træthed og kognitiv påvirkning, som vurderet ved neuropsykolog. (...)

Der var fra rehabiliteringsteamets side lagt vægt på, at klager var diagnostisk færdigudredt og alle behandlingsmuligheder var udtømte. (...)

Der var ved indstillingen lagt vægt på, at klager gennem årene var afprøvet på arbejdsmarkedet på et nedadgående timetal (...) under arbejdsforhold, der ikke var rygbelastende, men med de fornødne daværende skånehensyn (...).

Der var ydermere lagt vægt på (...) at klager havde deltaget i virksomhedspraktik (...) og på nuværende tidspunkt var på et timetal på 9 timer med en effektiv arbejdsevne på 100 procent. Det var den arbejdstid, som var det både arbejdsgiver og klager selv mente, var et stabilt leje (...), hvor der var balance mellem privat- og arbejdsliv. (...)

Rehabiliteringsteamet vurderede, at klager under de rette forhold og skånehensyn kunne arbejde 9 timer om ugen fordelt over 3 dage.

Fysisk belastende arbejde frarådedes. Statiske arbejdsstillinger i længere tid frarådedes. Der skulle være mulighed for vekslen mellem stående og siddende arbejde – Der skulle være bevægelsesmuligheder. (...)

Den 3. april 2020 blev klager bevilget fleksjob på baggrund af rehabiliteringsteamets indstilling. I afgørelsen henviste kommunen til indstillingen fra rehabiliteringsteamet. Afgørelsen fremlægges som bilag Y.

Det fremgår af efterfølgende journaloplysninger fra kommunen vedrørende perioden 23. april 2020 – 3. august 2020 (bilag Z):

Den 23. april 2020, at der desværre ikke var mulighed for ansættelse ved (det) seneste praktiksted, da arbejdsgiver netop havde opsagt 10 medarbejdere. (...) Klager ønskede gerne beskæftigelse indenfor lignende seneste praktiksted, hvor han varetog opgaver ... (...)

Den 23. juli 2020, at klager var blevet ansat ved en ny arbejdsgiver pr. 10. august 2020 indenfor kontorfunktioner med fremmøde 2½ time, 3 dage om ugen og med mulighed for øgning til 3 timer, 3 dage ugentligt. (...)

Den 3. august 2020, at der var tale om et job med diverse administrative funktioner, herunder kendskab til ... (...) med 100 procents effektivitet. (...)

Konklusion og begrundelse for selskabets afgørelse

Klager har ikke præciseret sit krav til udbetalingsperioden, men har klaget over selskabet afslag på udbetaling af invalidepension efter den 1. maj 2019.

Selskabet har lagt til grund, at klager har modtaget fuld løn frem til sin fratrædelse den 30. april 2019, og at han startede i en ansættelse på fleksjobvilkår den 10. august 2020.

Klager er derfor tidligst berettiget til udbetaling fra den 1. maj 2019. Klager har ikke fremlagt oplysninger om sin indtægt efter sin ansættelse i fleksjob. Selskabet har derfor ikke taget stilling til, om klager opfylder de økonomiske betingelser for udbetaling ved tab af erhvervsevne efter den 10. august 2020.

Sagen vedrører således spørgsmålet om, hvorvidt klagers helbredsmæssige erhvervsevne er nedsat i erstatningsberettiget grad efter den 1. maj 2019.

Selskabet bemærker desuden, at det fremgår af generel helbredsattest af 27. maj 2019 (bilag G), at klager var gennemudredt, og at hans tilstand havde været konstant de sidste to år.

Selskabet finder på baggrund heraf, at det må lægges til grund, at klagers helbredsmæssige tilstand er vurderet stationær siden medio 2017, og at klagers erhvervsevne efter den 1. maj 2019 derfor skal vurderes i forhold til et generelt erhverv.

Klagers arbejde som ...

Der er enighed om, at klager fra 2013 og frem til 2018 har arbejdet 20 timer om ugen, fordelt på 3 dage om ugen med flekstid og mulighed for at arbejde hjemmefra, i et job som ... med ..., og at der var tale om et job uden tunge fysiske belastninger.

Der er imidlertid uklarhed om årsagen til, at han nedsatte sin arbejdstid til 20 timer i 2013, og uenighed om hvorvidt arbejdet som ... indebar en sådan belastning for hans ryg, at han af den årsag ikke længere kunne opretholde en arbejdstid på mere end halv tid i 2018.

Selskabet bemærker, at klager den 1. februar 2011 startede en enkeltmandsvirksomhed med dyrkning af [plantage], og at han kort tid herefter den 11. april 2011 startede i en fuldtidsstilling som ...

Klagers chef har oplyst, at de forud for den gradvise nedsættelse af arbejdstiden til 20 timer om ugen i 2013 talte om klagers rygproblemer, der besværliggjorde hans arbejdsindsats og lå til grund for tidsnedsættelsen (bilag 8). Det fremgår imidlertid ikke, om rygproblemerne og behovet for den nedsatte arbejdstid skyldes klagers arbejde med [plantagen] eller hans arbejde som ..., og at klager efter egne oplysninger fortsatte med selv at udføre opgaverne i landbrugsvirksomheden frem til oktober 2014.

Det fremgår af journaloplysningerne i oktober 2014 fra [hospitalet] (bilag 3), at klager havde været nødt til at gå ned i tid. Han kunne klare sit kontorarbejde, men han havde en del rygbelastning i forbindelse med sit landbrugsarbejde.

Ved rundbordssamtale den 24. september 2018 (bilag Q) oplyste HR-konsulenten, at hun ikke var bekendt med klagers rygproblemer overhovedet, at der ikke stod noget herom i klagers personalesag, og at opfattelsen havde været, at han havde fået ændret sin ansættelseskontrakt til 20 timer pga. eget firma.

Om arbejdet som ... er det oplyst, at det mest bestod i skrivebordsarbejde (bilag 3), at der var tale om rygskånsomt arbejde som ... (bilag C), at det hidtil havde fungeret godt, dog havde klager været undtaget for ellers obligatoriske heldagsarrangementer (bilag 8), at han havde mulighed for afvekslende arbejdsstillinger (bilag R), at han anvendte en bold til at sidde på (bilag O), at han

havde et ikke fysisk arbejde med mulighed for flekstid, at arbejde hjemmefra, og at arbejde i siddende, gående eller stående stillinger (bilag S).

Klager oplyser selv, at han arbejdede med ... (bilag E), at han primært havde stillesiddende arbejde, men sørgede for at veksle, så han både sad, stod og gik, at det værste var møder (bilag Q), at det ikke var et job med tunge fysiske belastninger for ryggen, og at der var mulighed for afveksling i jobbet (bilag T), men han mener, at det alligevel var forholdsvis stationært, idet det i de fleste tilfælde indebar at betjene en computer.

Selskabet finder på baggrund heraf, at det må lægges til grund, at der var tale om et rygsånsomt arbejde med både praktiske og administrative opgaver samt mulighed for fysiologisk afvekslende arbejdsstillinger, hvorimod der er beskrevet en del rygbelastende arbejde i forbindelse med klagers landbrugsarbejde.

Selskabet finder det således ikke sandsynliggjort, at klagers arbejde som ... var årsagen til hans lænderygsmærter og behovet for at nedsætte hans arbejdstid til 20 timer om ugen.

Klagers arbejde som selvstændig landmand

Det fremgår af udskrift af 8. februar 2021 fra Erhvervsstyrelsen (bilag Æ), at klager i perioden 1. februar 2011 – 15. december 2017 drev en enkeltmandsvirksomhed med dyrkning af træer og andre skovbrugsaktiviteter.

Der er således enighed om, at klager nedlagde sit CVR nummer i december 2017. Der er imidlertid uenighed om i hvilket omfang, han har arbejdet i sin [plantage] og beskæftiget sig med rygbelastende opgaver på sin landejendom siden 2014.

Klager har oplyst, at pasningen af hans [plantage] blev lagt ud til anden aktør i 2014, at han ikke har beskæftiget sig med landbrugsarbejde siden da, og at CVR nummeret blev nedlagt i 2017, da det at skulle betale sig fra at få udført alle opgaver vedrørende træerne gjorde, at det kun lige kunne løbe rundt.

Selskabet bemærker, at det fremgår af journaloplysninger den 1. marts 2018 (bilag C), at klager havde to tønder land med [plantage] og havde hjælp til driften. Det fremgår af journaloplysninger den 14. februar 2018 fra [hospitalet] (bilag 4), at der også var høns på ejendommen. Det fremgår videre af generel helbredsattest af 27. maj 2019 (bilag G), at han boede på et landsted og havde besvær med opgaverne dér.

Det fremgår også af klagers dagbog i perioden 28. februar 2018 – 8. april 2018 (bilag N), at han havde en række praktiske gøremål med blandt andet gødning og høns, og klager har i sin forklaring til dagbogen (bilag 9) oplyst om, at han selv beskar og opstammede sine [plantage] fremfor at benytte folk til at gøre det, og at han selv gødgede træer og buske. Han har ligeledes oplyst, at han havde en række arbejdsopgaver omkring pasning af høns, herunder tilberedning af hønsefoder, som han kun lavede én gryde af ad gangen for at begrænse aktiviteten.

Det fremgår af videre af skadestueepikrise af 14. marts 2019 (bilag G), at klager havde savet sig i fingeren med en rundsav.

Selskabet finder det på baggrund heraf ikke sandsynliggjort, at klager er ophørt med selv at udføre landbrugsarbejde på sin ejendom, hverken i 2014 eller i forbindelse med lukningen af hans CVR nummer i december 2017.

Herudover finder selskabet det påfaldende, at klager netop i efteråret og op mod jul 2017, hvor der må antages at være ekstra travlhed på en [plantage], fandt det nødvendigt at bruge sine resterende feriedage for at kunne hænge sammen (bilag 8).

Selskabet finder uanset, at det må lægges til grund, at oplysningerne om klagers aktiviteter i fritiden overstiger omfanget af 'lettere aktiviteter og almindelige hobbysysler' og rygsånsomme belastninger.

Selskabet finder ligeledes, at omfanget og arten af klagers aktiviteter på landejendommen viser en arbejdssevne, der burde kunne overføres til praktiske [kontoropgaver].

Helbredsmæssigt

Der er enighed om, at klagers rygtilstand er uforandret siden 2014, og at hans rygsmerter ligeledes er uændrede. Klager oplyser imidlertid, at der er tilkommet kognitive udfordringer, og at disse er kraftigt relateret til antallet af timerne på hans arbejde.

Der er på baggrund heraf uenighed om, hvorvidt der er dokumenteret en forværring af hans helbredsmæssige tilstand, der kan begrunde, at han ikke længere kan arbejde mere end halv tid.

Udover nedsat arbejdstid, mener klager, at han har behov for restitution mellem sine arbejdsdage, og oplyser, at han er så aktiv som muligt i sin fritid, da det er det, der holder hans ryg i gang, og at der alene er tale om lette aktiviteter/hobbysysler.

Selskabet bemærker, at det fremgår af de lægelige oplysninger (bilag 3), at klager siden 2014 har haft morgenstivhed og igangsætningsbesvær med bedring ved aktivitet, dvs. bevægelse, og at han blev anbefalet at fortsætte med selvtræning. Han ses ikke at være anbefalet landbrugs- og håndværksrelaterede aktiviteter for at holde sin ryg i gang.

Selskabet bemærker ligeledes, at klager den 20. juni 2018 oplyste, at det ikke så meget var smerterne i lænden, som den udstrålende fornemmelse op langs rygraden, der var problemet, og at han ved nærmere udspørgen den 5. september 2018 omkring, hvad det egentlig var, der var problemet, oplyste, at han egentlig godt kunne håndtere smerterne, men når han stod i forskellige stillinger, kom der ligesom muskelspændinger, og at det var disse muskelspændinger, der påvirkede hans kognitive funktion (bilag C). Det fremgår ikke, hvilke stillinger, der var tale om, herunder om der var tale om stillinger relateret til hans aktiviteter på landejendommen eller på hans arbejde som [kontoropgaver].

Selskabet finder det i forlængelse heraf påfaldende, at der i journalen fra Smerteenheden den 14. februar 2019 (bilag C) er beskrevet forværring af klagers lænderygssmerter, og at der trods forværringen er beskrevet uændret udstråling opad til.

Selskabet bemærker desuden, at der alene er påvist diskrete og aldersvarende degenerative forandringer i ryggen (bilag C og D), at klager ved reumatologisk undersøgelse den 14. februar 2018 beskrev, at hans smerter var på et lavt niveau, men altid på samme niveau, og at han aldrig var

smertefri, og at speciallægen konkluderede, at det umiddelbart var svært at forstå, at klager havde så svære smerteproblemer (bilag 4), og at smerteenheden den 1. marts 2018 ligeledes konkluderede, at der udover de diskrete forandringer ikke var nogen signifikant forklaring på smerteintensiteten.

Selskabet bemærker ligeledes, at det fremgår af den neuropsykologiske undersøgelse den 30. juli 2019 (bilag H), at der var tale om smerter omkring lænden, som kunne brede sig op langs ryggen, at når klager havde flest smerter, påvirkede det hans hukommelse og koncentration, og at det vurderes mest sandsynligt, at hans testbillede var associeret til vedvarende smerteoplevelse med en kognitiv dekompenisering. Speciallægen vurderede imidlertid, at klager formentlig ville kunne løse arbejdsopgaver på normalt niveau, når han havde en lav smerteoplevelse, og at han ved undersøgelsen, trods udtrætning, var i stand til at gennemskue ret komplekse opgaver.

Det fremgår i overensstemmelse hermed af den afsluttende praktikrapport (bilag V), at klager var en stor hjælp for virksomheden med hans kompetencer og faglige viden indenfor faget, og at han havde haft en række selvstændige opgaver, som blot skulle godkendes af arbejdsgiveren inden udførsel.

På baggrund af oplysningerne om klagers uændrede og lave smerteniveau samt konklusionen i det neuropsykologiske testresultat, finder selskabet det ikke sandsynliggjort, at klager har væsentlige kognitive udfordringer.

Sagen har ligeledes været forelagt for selskabets neurologiske lægekonsulent, som vurderer, at der er tale om relativt beskedne forandringer uden mistanke om rodtryk, og at klagers funktions- evne ikke er nedsat i væsentlig grad.

Selskabets lægekonsulent vurderer, at kroniske smerter kan påvirke kognitionen, men at der ikke er noget i denne sag, der tyder på at dette er af sværere karakter og uforeneligt med klagers [arbejdsopgaver] på kontor.

Selskabet finder således ikke helbredsmæssig dokumentation for, at klager ikke kan arbejde mere end halv tid, hverken indenfor sit hidtidige erhverv som ... eller inden for et generelt erhverv.

Arbejdsafklaring

Klager anfører, at han er arbejdsafklaret og godkendt til fleksjob på 9 timer om ugen, og mener at 9 timer om ugen er et leje, hvor han skal allokere sine ressourcer nøje, men oplever, at han har en balance mellem privat- og arbejdsliv.

Der er imidlertid uenighed om, hans skånebehov allerede var opfyldt i arbejdet som ..., hvorvidt han efterfølgende er relevant arbejdsprøvet, og hvorvidt den afsluttende konklusion på praktikforløbet er retvisende.

Rehabiliteringsteamet har i sin indstilling (bilag 7) angivet skånebehov for fysisk belastende arbejde og statiske arbejdsstillinger i længere tid, mulighed for vekslen mellem stående og siddende arbejde, bevægelsesmuligheder og nedsat arbejdstid.

Neuropsykologisk er der angivet skånebehov i form af behov for opdeling af arbejdsopgaver, uden krav om høj fleksibilitet, og i den afsluttende praktikrapport er der beskrevet behov for veldefinerede opgaver uden deadlines.

Det fremgår videre af den afsluttende praktikrapport (bilag V), at klager havde haft en pilatesbold til rådighed i sit praktikforløb, hvorved han havde mulighed for at mobilisere ryggen undervejs og i høj grad kunne variere sine arbejdsstillinger, og at der ikke havde været behov for yderligere hjælpemidler, da hans kontorplads vurderedes at være korrekt ergonomisk indrettet.

Selskabet bemærker, at det fremgår af klagers mailkorrespondance med kommunen (bilag O), at han ligeledes anvendte en bold under sin ansættelse som ...

På baggrund af de ovenstående oplysninger om arbejdet som ..., finder selskabet, at det må lægges til grund, at de angivne skånebehov allerede var tilgodeset i klagers ansættelse som [hos arbejdsgiver 1], og at eventuelle yderligere skånebehov i form af opdelte og veldefinerede arbejdsopgaver uden krav om høj fleksibilitet og deadlines, også ville kunne tilgodeses indenfor klagers hidtidige erhverv med opgaver i form af med ...

Selskabet finder derimod, at de beskrevne aktiviteter i klagers fritid, herunder de oplyste aktiviteter med beskæring og opstamning af træer med enhåndsbetjent værktøj foran kroppen, i vidt omfang må vurderes ikke at opfylde de beskrevne skånebehov for fysisk rygbelastende arbejde.

Selskabets lægekonsulent vurderer ligeledes, at klager har behov for fysisk lettere ikke rygbelastende arbejde med mulighed for varierende arbejdsstillinger, gå, stå og sidde efter behov, som bør kunne tilgodeses i eget erhverv, og at han fortsat burde kunne arbejde mere end halv tid effektivt i et arbejde som det han hidtil har haft eller et i tilsvarende kontorjob. Lægekonsulenten vurderer også, at klagers aktiviteter udenfor arbejdspladsen taler for, at han burde kunne arbejde mere end halv tid i kontorlignende opgaver.

Selskabet bemærker desuden, at klager har oplyst (bilag T), at grunden til, at han i første omgang henvendte sig til jobcentret i november 2017 for at spørge til fastholdelsesfleksjob, var, at han mente, at det ville være et rigtig godt miks mellem aktive og ikke aktive aktiviteter, hvis det korrekte timetal kunne findes på hans nuværende arbejde, sammenholdt med diverse passende fysiske aktiviteter i hans fritid. (...)

Klager har således haft et ønske om at fastholde sine landbrugsaktiviteter før han nedlagde sit CVR nummer, fremfor at fastholde sin hidtidige ansættelse og tilknytning til arbejdsmarkedet som ... på 20 timer om ugen.

Kommunen har tidligere peget på, at jobmuligheder med fysisk aktivitet, der tog højde for klagers ryg/lænd, måske burde tænkes ind i forhold til hans udsagn om, at fysisk aktivitet var det eneste, der holdt hans ryg i gang.

Klager har ligeledes angivet, at han ser sit fremtidige virke et sted, hvor han har arbejdsopgaver med let aktivitet og stillingsskift, så som veksling mellem at skulle gå rundt og sidde med lav belastning, og at han har gjort sig tanker om at kunne have arbejdsopgaver med delvist kontorarbejde og delvist stående/gående arbejde med inspektion og kvalitetssikring af ...

Selskabet bemærker, at klager har været i arbejdsprøvning som ... med selvstændige opgaver i form af tilsyn, kontrol og vedligeholdelse af ... samt dokumentationsopgaver i forbindelse hermed.

Selskabet finder imidlertid ikke, at det er nærmere undersøgt, i hvilket omfang han fortsatte ville kunne arbejde inden for sit hidtidige erhvervsområde med større fokus testudførelse af lettere ... produkter eller andre lettere produkter, med mindre dokumentationsarbejde og uden koordinationsansvar, eller indenfor et bredere arbejdsområde i et stående og gående arbejde med inspektion og kvalitetssikring af ... uden fysiske vedligeholdelsesopgaver, der i højere grad ville kunne tilgodese de beskrevne skånebehov for at være i bevægelse, uden fysiske belastende arbejdsopgaver, høje krav om fleksibilitet og veldefinerede opgaver uden deadlines.

Selskabet finder således heller ikke, at der foreligger erhvervsafklarende dokumentation for et erhvervsevnetab på 50 procent eller derover, hverken i klagers hidtidige erhverv som ... eller i et generelt erhverv.

Selskabets samlede konklusion

Spørgsmålet om udbetaling af løbende invalidepension, vedrører perioden efter den 1. maj 2019, hvor klagers helbredsmæssige tilstand er vurderet stationær, og hans helbredsmæssige erhvervs-ejne derfor skal vurderes i forhold til et generelt erhverv.

Selskabet finder ikke lægelig dokumentation for, at der er sket en væsentligt helbredsmæssige forværring siden 2014, der kan begrunde, at klager ikke længere kan arbejde mere end halv tid.

Selskabet finder desuden, at en del af de aktiviteter klager varetager i sin fritid viser ressourcer, der også burde kunne udnyttes i erhvervsmæssig sammenhæng.

Selskabets finder endvidere, at klager med de rette skånehensyn burde kunne varetage et arbejde på mere end halv tid, både indenfor sit hidtidige erhverv som ... og indenfor en bredere vifte af erhverv, som han med rimelighed kan forlanges at påtage sig.

Selskabet finder således ikke, at der foreligger hverken helbredsmæssig eller erhvervsafklarende dokumentation for et erhvervsevnetab på 50 procent eller derover, hverken i klagers hidtidige erhvervs som ... eller i et generelt erhverv.

Klager har således ikke har bevist, at han ikke er i stand til at arbejde mere end 50 procent af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse, anciennitet og alder.

Selskabet bemærker desuden, at selskabets vurdering af klagers erhvervsevnetab er uafhængig af tilkendelsen af fleksjob, idet kriterierne for tilkendelse af fleksjob er forskellige fra kriterierne for udbetaling af ydelser ved tab af erhvervsevne i henhold til klagerens forsikringsbetingelser (bilag B).

Efter forsikringsbetingelserne er der tale om en generel og ikke en individuel målestok, idet den forsikredes erhvervsevne vurderes i forhold til et generelt erhverv.

Den offentlig vurdering omhandler arbejdsevnen, dvs. evnen til at opfylde de krav, der stilles på arbejdsmarkedet for at kunne udføre forskellige konkret specificerede arbejdsopgaver med henblik på at opnå selvforsørgelse.

Selskabets bedømmelse af klagerens erhvervsevne sker imidlertid alene på baggrund af klagerens helbredstilstand under hensyn til klagerens uddannelse og tidligere beskæftigelse.

Ud fra de samlede helbredsmæssige oplysninger i sagen er det selskabets vurdering, at klagerens erhvervsevne ikke er dokumenteret nedsat med mindst halvdelen i henhold til forsikringsbetingelserne, hverken indenfor hans hidtidige erhverv som ... eller indenfor en bredere vifte af erhverv, som han med rimelighed kan forlanges at påtage sig, med relevante skånehensyn for rygbelastende arbejde.

Selskabet fastholder på den baggrund, at klager ikke er berettiget til udbetaling af forsikringsydelser ved tab af erhvervsevne.

Selskabet bemærker, at klager har bevisbyrden for, at der foreligger et dækningsberettiget erhvervsevnetab."

Klageren har i brev af 3/3 2021 til nævnet bl.a. anført:

"Overordnet set fastholder jeg min anke og at argumentationen i anken også dækker svaret fra PFA, da det meget er de samme synspunkter som i deres afgørelse af min sag. Jeg har dog en række punkter i det følgende som jeg godt vil præcisere/understrege.

1. Jeg stiller mig uforstående overfor hvordan man kan vurdere så forskelligt fra den kommunale vurdering af min erhvervsevne. Kommunens vurdering bygger ud over lægepapirer også på en reel afprøvning som viste at jeg har en arbejdsevne på maksimalt 9 timer om ugen, i ethvert erhverv og med skånehensyn overholdt. I kommunens vurdering er der heller ikke taget hensyn til ens frihed.
2. Den neuropsykologiske vurdering, jobafprøvningen mv viser at jeg kan varetage et arbejde med 100% indsats så længe mit smerteniveau er lavt og mine skånehensyn er overholdt. Den sidste tid hos [arbejdsgiver 1], jobafprøvningen og mit nuværende arbejde viser dog at grænsen for hvornår disse ting er overholdt og min arbejdsevne begrænses væsentligt indtræder langt under halvdelen af normal tid for en person i min alder, med min uddannelse osv. Jobafprøvningen dokumenterer at grænsen er 9 timer ugentligt.
3. Jeg mener det fuldt dokumenteret af udtalelsen fra [speciallæge i anæstesiologi], at det er foreneligt med en kronisk smertetilstand at der optræder kognitive udfordringer mv når skånehensyn overskrides, på trods af kontinuert billeddokumentation.
4. Al pasning af [plantagen] er siden 2014 lagt ud til anden aktør, jeg betaler mig fra at få pasningen udført.
5. Efter specialist anvisning, gør jeg alt hvad jeg kan for at holde mig aktiv i fritiden, det er min form for restitution, netop for at holde ryggen i gang så det er muligt at levere en maksimal indsats når jeg er på arbejde. Som dagbog mv viser, udfører jeg mange mindre sysler, med indlagte pauser, der er tilpasset hvad jeg kan den enkelte dag. Dette er ikke fundet foreneligt med en daglig tilpasning på en arbejdsplads hverken på tidligere arbejde eller i afprøvning. Nogle af syslerne kan godt have håndværksmæssig karakter (uden at være rygbelastende) som for eksempel at benytte en bordrundsav til at overskære et bræt, som det skete da jeg

kom til skade med min finger. Her vil jeg godt understrege at der absolut ingen opgaver er i [plantage] pasning hvor det er relevant at bruge en bordrundsav.

Af andre sysler, har beskæring af træer været nævnt. En af tingene jeg gør for at holde mig i gang, er at gå runder på min grund, her er der nogle klynger af træer (ikke [plantagen]) birk, kirsebær, frugttræer og flere andre slags, som jeg over en længere periode har fjernet små grene på, så det er muligt for mig at passere igennem på mine runder. Jeg har dermed ikke beskåret [plantagen] som PFA ellers anfører.

Høns har også været nævnt, der er her tale om et mindre hønsehold der udelukkende leverer æg til eget forbrug, pasningen indebærer at bruge 10-15 minutter morgen og aften til at give dem mad, skifte deres vand, lukke dem ind og ud og fjerne de par håndfulde møg der er kommet i deres hus i løbet af natten. Derudover er der lejlighedsvis tilberedning af nogle madrester, på tiden for dagbogen havde vi fået fat i nogle jordskokker.

6. Hvorfor [arbejdsgiver 1's] HR i den grad havde misforstået baggrunden for min tidsreduktion, og ellers ikke var inde i min sag og forløbet kan jeg ikke svare på. Min kontakt var med min chef, alle aftaler og informationer gik gennem ham, hvilket hans udtalelse også bevidner. Hvorfor han så ikke har informeret HR kan jeg ikke udtale mig om.
7. PFA nævner at der ud over det maksimale 50% erhvervsevne krav jeg mener at have godtgjort jeg er langt under, også er et krav om nedgang i indkomst. I den forbindelse kan jeg oplyse at jeg ved ophør af min stilling hos [arbejdsgiver 1] fik hvad der svarer til 52.992 kroner om måneden for en fuldtidsstilling, og at min indkomst i [arbejdsgiver 3] stillingen sammen med fleksløntilskud samlet bliver til 23.486 kroner, begge beløb er før skat og uden pensionsbidrag.

Jeg mener dermed fortsat at have gjort det gældende, at min erhvervsevne er nedsat med mere end halvdelen og at dette er dokumenteret såvel lægefagligt som i forbindelse med den kommunale udredning af min erhvervsevne.

Jeg mener således fortsat at Ankenævnet kan lægge til grund, at betingelserne for at pålægge PFA til at yde dækning for erhvervsevnetab er opfyldte og skal derfor anmode ankenævnet om at afsige en kendelse på det."

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen. Nævnet har blandt andet modtaget klagerens dagbog vedrørende perioden fra den 8/2 2018 til den 8/4 2018, klagerens forklaring af dagbogens aktiviteter og Ankestyrelsens afgørelse af 25/4 2019 om sygedagpenge. Uddrag af bilagene gengives nedenfor.

Af MR-scanning af 31/5 2014 fremgår bl.a.:

"Konklusion

Discusdegenerationer L2-L5 med lette modic I forandringer.

L3/L4 og L4/L5 små mediane til paramediane discusprolaps mod henholdsvis højre og venstre side der tangerer nerverødder."

Af journalnotat af 29/10 2014 fra ortopædkirurgisk kontrol fremgår bl.a.:

"AKTUELT

... Det sidste års tid en del lænderygsmærter med udstråling til ballerne, egentlig ingen udstråling til benene. Ingen sphinctersymptomer, ingen claudicationsymptomer. Kan klare sit arbejde som er kontorarbejde, men har en del landbrugsarbejde i sin fritid med en del ryg belastning. Har forsøgt forskellig konservativ behandling, bl.a. en del rygtræning uden effekt. Har en del smerter om natten.

...

OBJEKTIVT

Alderssvarende. Normalvægtig. Går normalt uden hjælpemidler. Ophørt lumballordose, men fin sagittal balance. Fin rygbevægelighed med fingergulvafstand på 10 cm. Kan stå på tæer og på hælen.

Underekstremiteter: Normal identisk sensibilitet bilat. Normale senereflekser overalt. Negativ Babinski, negativ clonus. Normal puls i a. dos. pedis bilat. Normale kræfter i hofterne, knæene og fødderne. Negativ Laseque test.

MR-skanning af columna lumbalis har d. 31.05.14 vist degenerativ problemstilling stort set på samtlige lumbale ryg især sv.t. 4. og 5. lumbalniveau med en del facetledshypertrofi og artrose. Der ses begyndende stenose sv.t. 4. lumbalniveau. Foraminal forsnævring sv.t. venstre L4 nerve-rod. Højresidige paramedian prolaps fra 4. discus, dog uden rigtigt tryk på nerven. En mindre ve.sidig prolaps fra 3. discus. Mindre degenerativ retrolistese L3/L4, L4/L5, L5/S1.

Vi har snakket om behandlingsmulighed og pt. har forsøgt konservativ behandling uden held. Pt. har meget slem facetledsartrose i niveau L4/L5 L5/S1 samt discusdegeneration på det niveau. Har også noget slitage på mest kranielle lumbale niveauer.

På baggrund af ovenstående har jeg tilbudt ham en stivgørende operation fra L4 til sacrum. Informeret om at succesraten ligger på omkring 65%. Pt.s vil hellere vente og se tiden an og prøve at undgå rygbelastende opgaver derhjemme i fritiden. Er anbefalet at fortsætte med selvtræning."

Af statusattest af 11/12 2017 fra klagerens egen læge fremgår bl.a.:

"Pt. er set her i Lægehuset et par gange i efteråret 2017. Han har haft lændesmerter i over 10 år med gradvis forværring. Han har kontorjob som ..., men kan kun arbejde 20 timer om ugen pga. smerter. Smerterne stråler fra ryggen og opad og påvirker hans nattesøvn og koncentration. Rtg. af columna viser lave intervertebralrum mest udtalt svarende til intervertebralrum L2 men også svarende til L3 og L4. Fundene er forenelige med diskusdegenerationlidelse og der er spondylotiske udbygninger fra flere hvirvler. Pt. forventes at have vedvarende rygsmerter fremover, han er henvist til Fysiurg vedr. hans arbejdsforsikring. Pt. må have væsentlige skånebehov i form af skiftende arbejdsstillinger og undgå tunge løft. Hans funktionsevne må forventes at være varig nedsat over længere tid, men der afventes udtalelse fra Fysiurg."

Af journal fra hospitalet fremgår bl.a.:

"14-02-2018 Forundersøgelse

...

Konklusion og plan

Ingen stivhed i lænden, ingen perifere artrit manifestationer. Intet hududslæt, ingen øjensymptomer. Ingen psoriasis. Ingen inflammatorisk tarmsygdom.

Umiddelbart er det svært at forstå, at patienten har så svære smerteproblemer. Det drejer sig nok om en kronisk smertereaktion, hvor henvisning til smerteklinik er det eneste rigtige.

Smerten synes at være en følgesvend ved patienten uanset hvor han færdes.

...

Epikrise 01-03-2018 Statusvurdering, [speciallæge i anæstesiologi]

...

SMERTEANAMNESE

Smerterne er konstant til stede sidder ned over lændecolumna og stråler op langs de lange rygs-trækkere, ud i begge skulder og i nakken. Beskrives som murrende, knivagtige og diffuse. Der er spontan variation. Nattesøvnen er påvirket og der er CNS-komorbiditet i form af hukommelsesproblemer og koncentrationsbesvær. Smerterne påvirker ham emotionelt og ligeledes er der spekulationer omkring fremtidig tilknytning til arbejdsmarkedet. Pt. træner 3 gange om ugen.

AKTIVITETSNIVEAU

Kan klare almindelig personlig hygiejne samt af- og påklædning. Kan ligeledes varetage de alm. gøremål i hjemmet og indkøb. Gangdistancen er ikke påvirket og han anvender ikke hjælpemidler.

ØVRIGE ORGANSYSTEMER

CNS: Tendens til svimmelhed, synsforstyrrelser: hukommelsesproblemer og koncentrationsbesvær.

...

VURDERING

[40'erne] mand med mere end 15-års anamnese med rygsmerter henvises mhp. tværfaglig intervention. MR-skanningen viser diskrete degenerative forandringer, men herudover er der ikke nogen signifikant forklaring på smerte intensiteten. Smerterne er over tid taget til så han har måttet reducere sin arbejdstid nu til 20 timer. Har aldrig været i medikamentel behandling for sensibilisering og ligeledes er der mange spekulationer over den kroniske smertetilstand, som indicerer behov for kognitiv terapi. Fremadrettet ligeledes behov for socialrådgivervejledning mhp. mulighed for fleksjob. Pt. træner 3 gange om ugen, det vil være relevant at få en fysioterapeutisk vurdering af egnetheden af det aktuelle træningsprogram.

PLAN

Der er indikation for et medicinsk modul, et langt individuelt psykologisk modul, psykologisk gruppebehandling, tværfaglig smerteskole, et terapeutisk modul og et socialt modul.

...

05-03-2018 Kontrol

...

Sammenfattende er patienten degenerative forandringer i ryggen af uændret status sammenlignet med tidligere. Der er ingen tegn til aksialartrit, som den ses ved psoriasisartrit, Morbus Bechterew eller enteropatisk artrit.

Patienten kan betragtes som gennemudredt for så vidt angår de degenerative forandringer i ryggen, der med den nye skanning findes uforandret ifht. tidligere.

Patienten har fået tid i Smerteklinikken, hvilke jeg finder yderst hensigtsmæssigt.

Afsluttes

...

Epikrise05-09-2018 Smerte kons., [speciallæge i anæstesiologi]

Ingen effekt af Palexia, har udelukkende prøvet de lægemidler som jeg har udskrevet. Ved eksploration i hvad det egentlig er, der er problemet, kommer det frem at pt. egentlig godt kan håndtere smerterne, men når han står i forskellige stillinger, kommer der ligesom muskelspændinger i ryggen og disse muskelspændinger påvirker så hans kognitive funktion. Der palperes i dag meget ømme triggerpunkter svarende til skulder og nakkeå, hvorfor vi forsøger med Sirdalud behandling 6 mg gange 1 som evt, kan øges til x 2 efter en uge. Der laves recepter og han får fly tid. Der er aftalt dialog møde med kommune og arbejdsplads den 24.09.18. Pt. informeret om behandlingsplanen og samtykker. Medicinkortet ajourført.

...

Epikrise13-02-2019 Smerte kons., ...

Møder i smerteklinikken.

Der har været udvikling i pt.s smertebillede med forværring. Pt. har konstante murrende smerter over lænden med intermitterende stikkende/jagende smerter. Der er uændret udstråling til skuldre/nakke. Nattesøvn er betydeligt kompromitteret, hvilket giver yderligere træthed og kognitive forstyrrelser.

Pt. har haft bivirkninger til Lyrica i form af svimmelhed efter dosis var øget til 200 mg x 2. Der var ingen effekt på smerterne. Pt. aftrappede Lyrica helt pga. manglende effekt og samtidig bivirkning.

Pt. er blevet fyret fra sit job som [hos arbejdsgiver 1], men får løn til 1. april. Kommunen har ikke imødekommet sygedagpenge, og han har anket denne afgørelse til ankestyrelsen. Der er nogle mdr. ventetid, og han forventer, at få svar medio juni 2019.

Pt. er nu i en svær situation. Kommunen har ikke været villige til at sende ham til neuropsykolog, som anbefalet herfra. Egen læge har også sagt nej til henvisning til neuropsykologen.

Pt. går til styrketræning 3 gange om ugen efter anvisning af fysioterapeut.

Plan

Pt. har ikke afprøvet TENS. Dette vil han dog gerne afprøve. Der skrives statusattest til kommunen, om at det er kommunen som skal henvise pt. til neuropsykolog som led i afklaring af patientens arbejdssevner."

Af klagerens mail af 10/3 2018 til Jobcenteret fremgår bl.a.:

"Jeg er nu blevet færdig udredt af Reumatologen, og kunne godt tænke mig at få en plan for hvad skal der ske nu.

De scanninger og prøver Reumatologen tog viste det samme som scanningen fra 2014, at der er slid flere steder på leddene i lænden, degeneration af skiverne, protrusioner på skiverne, Modic type 1/2 osv.

Ligesom min egen læge udtalte ud fra den sidste røntgen er der slidgigt, men ikke rygsøjle gigt eller lign.

Som nævnt mener Reumatologen nu der er svaret på hvad der må have været af åbne spørgsmål fra sidste scanning og at jeg er færdig udredt.

Hans anbefaling var at gøre som jeg gør nu, sørge for at træne og holde mig i gang, der er ingen behandlingsmuligheder.

Jeg er startet smerteklinik, indtil nu har jeg fået nogle opioder, de tager en smule af smerter i lænden men ikke noget af det der påvirker mit hoved (synsforstyrrelser, diffused, koncentrationsbesvær osv). Som jeg forstod det på det første møde, er smerteklinikken jo også mere et spørgsmål om at gøre det en smule nemmere at leve med mit problem end at løse det.

Jeg har returneret den ene kontorstol jeg havde lånt og beholdt den med todelt tyg. At sidde på knæ på bolden er stadig helt klart det der er bedst for min ryg, men stolen kan være en afveksling til at sidde normalt på bolden når knæene trænger til aflastning.

Som det kan ses af min dagbog, har jeg ikke været der de 20 timer siden jeg er begyndt at gå når det er blevet et problem for mig at varetage mit job. Jeg har jo dermed ikke oplevet nogle forbedringer der, da jeg er gået over grænsen hver dag, bare ikke så meget som før.

Baseret på ovenstående kunne jeg godt tænke mig at få lagt en plan for hvad der skal ske herfra, mit job spørger jo også til hvad der sker."

Af udtalelse fra smerteklinikken af 26/7 2018 fremgår bl.a.:

"Det drejer sig om en [40'erne] mand. Han har siden 2002 kendt til tiltagende lavtsiddende lændesmerter med udstråling opad mod nakke og ud i skulder. [Klageren] blev MR skannet første gang i 2014, hvor man fandt degenerative forandringer, og det eneste mulige kirurgisk tilbud har været en deseoperation som pt. har afslået grundet de risici, dette medfører.

[Klageren] er grundet sine kroniske smerter tilknyttet Smerteenheden [hospitalet], hvor han søges bedst muligt smertedækket i forhold til opnåelse af en tålelig hverdag.

Som følge af de tiltagende smerter, han vores patient gradvist måttet reducere arbejdstid over ½ år i 2013 til 20 timer i rygsånsomt arbejde som ... Han har selv finansieret dette, idet han ikke har haft kendskab til de muligheder, der er via kommunal beskæftigelsesrettet indsats for personer med varig nedsat funktionsevne.

I erkendelse af, at hans situation fortsat var uholdbar, og at han ikke kunne honorere de 20 t/ugtl, søgte vores patient angiveligt fastholdelsesfleksjob, og, opfordret af Jobcenter i bopælskommune, har han reguleret den ugentlige arbejdstid til et passende niveau. Han arbejder således nu 12-13 t/ugtl. fordelt på 3 dage, hvilket passer til hans ressourcer, og han kan nå at restituere mellem arbejdsdagene.

Ny MR-scanning viser angiveligt, at der ikke er forværring siden sidste MR-scanning, hvorfor han ikke kan bevilges fleksjob. [Klageren] beskriver, at dette passer med, at hans smerter som sådan ikke er blevet værre, han har fundet et niveau, hvor han oplever, at han har overskud til sit arbejde. Det, der særligt volder ham udfordringer nu er imidlertid de kognitive udfordringer.

Anamnestisk er der kognitive udfordringer i form af hukommelsesproblemer og koncentrationsbesvær samt udtrætning, manglende overblik og stort behov for struktur. Gener af denne karakter

ter er forenelige med en kronisk neuropatisk smerteproblematik. Patienten oplever forringelse af sit kognitive funktionsniveau siden den første MR-scanning. Denne type gener er almen kendte for patientgruppen men kan i sagens natur ikke påvises via scanning. Smerteenheden kan imidlertid ikke vurdere funktionsnedsættelsen konkret, men anbefaler en neuropsykologisk undersøgelse, der må vurdere graden af problematikken."

Af udateret udtalelse fra klagerens tidligere chef hos arbejdsgiver 1 fremgår bl.a.:

"Som chef for [klageren] siden 2012, har jeg fulgt ham gennem hele forløbet med nedsat arbejdstid. Forud for den gradvise arbejdstids nedsættelse i første halvdel af 2013, til 20 timer om ugen, talte vi om [klagerens] rygproblemer der besværliggjorde hans arbejdsindsats og lå til grund for tids nedsættelsen.

Siden arbejdstidsnedsættelsen, har det fungeret godt med [klageren] på færre timer, han har kunnet udføre sit job på tilfredsstillende vis. Dog har [klageren] grundet ryggen været undtaget for ellers obligatoriske heldagsarrangementer, såsom det årlige summit hvor virksomheden har været samlet til en dag med strategier og generel information.

Det sidste års tid har det kunnet mærkes på [klageren] at det har været tiltagende svært at varetage sit job grundet problemer med ryggen. I efteråret og op mod jul 2018 bad [klageren] om at bruge sine resterende feriedage gradvist for at kunne hænge sammen.

I januar gik virksomheden med til at [klageren] forsøgsvis gik yderligere ned i arbejdstid, for at afklare hans realistiske arbejdstids niveau.

[Klageren] er fortsat på yderligere nedsat tid for at bidrage til afklaringsarbejdet i forbindelse med et fastholdelsesfleksjob, da det er virksomhedens ønske fortsat at beholde [klageren] som arbejdsressource.

En afklaring på fleksjob afventes."

Af referat af rundbordssamtale den 24/9 2018 fremgår bl.a.:

"Mødet indledes med en præsentation, og kort introduktion fra ... Kommune og [klagerens] oplysning om sin situation - herunder den aktuelle reduktion af arbejdstiden, hvor [klageren] i jan.md 2018 er gået ned i tid fra 20 timer ugentligt til Ca. 13 timer ugentligt.

HR-konsulent oplyser, at hun ikke er bekendt med, at der er lavet en aftale om reduktion af [klagerens] arbejdstid og om [klagerens] rygproblemer overhovedet. HR-konsulent spørger til om [klageren] har fået udbetalt løn for 20 timer under perioden med reduktion af arbejdstid - HR-konsulent har heller ikke set skrivelsen fra [klagerens tidligere chef].

HR-konsulent oplyser, at firmaet har en sundhedsforsikring hos ..., hvor det bl.a. er muligt at få fysioterapi, og der spørges til, hvorfor [klageren] ikke har benyttet sig af dette tilbud. Til dette svarer [klageren] bl.a. at han selv træner selv i fitnesscenter, har af fysioterapeut fået lagt et program, som han træner efter.

[Klageren] oplyser endvidere, at han fortsat går til behandling på Smerteklinikken, [hospitalet], der er ingen ændring i forhold til smerter. [Klageren] er afsluttet hos psykolog efter 2 samtaler, afprøvet smertestillende medicin.

Der oplyses på mødet, at ... Kommune har drøftet hjælpemidler med [klageren], og der er bevilget en stol, men [klageren] oplyser, at det fungerer bedre med at sidde på den bold, som [klageren] hele tiden har siddet på.

HR-konsulent oplyser, at der i [klagerens] personalesag ikke står noget om nogen aftale om reduktion fra 20 til Ca. 13 timer ugentligt, og helbredsmæssige udfordringer med ryggen- men at opfattelsen har været at [klageren] fik ændre sin ansættelseskontrakt fra fuld tid til 20 timer pga. eget firma.

[Klageren] oplyser, at eget firma blev afsluttet i efteråret 2017, og at ændringen i ansættelseskontrakten til 20 timer ugentligt handlede om rygproblemerne.

[Klageren] oplyser på mødet, at aftalen om reduktion fra 20 timer til 13 timer blev aftalt i forbindelse med udarbejdelse af dagbog, men Ut pointerer kraftigt, at ... Kommune ikke har lavet nogen aftale med hverken [klageren] eller arbejdsgiver om reduktion af arbejdstid fra 20 til Ca. 13 timer ugentligt.

HR-konsulent oplyser, at firmaet er interesseret i at fastholde [klageren] på de nuværende 20 timer ugentligt, og at det er vanskeligt at se, at timeantallet kan være lavere end dette i forhold til de konkrete arbejdsopgaver, som skal varetages.

Ut. oplyser, at [klageren] ved et møde på ... Kommune har fået udleveret vedr. fastholdelsesfleksjob som [klageren] skulle drøfte med sin arbejdsplads, men det fremgår ved mødet, at [klageren] ikke har videregivet disse papirer. Dette papir er udleveret på mødet d.d.

... orienterer om vilkår for fastholdelsesfleksjob - herunder dokumentationskrav. Til dette oplyser HR-konsulent, at HR ikke har været inde over sagen, og dermed ikke kan dokumentere nogen tiltag.

Afslutningsvis oplyser HR-konsulent, at hun har behov for at drøfte sagen med sin chef, og [klagerens tidligere chef] oplyser også, at der er behov for at drøfte sagen internt, inden der kan besluttes noget.

Ut orienterer om muligheden for at aftale en periode, hvor [klageren] afprøves, følges og beskrives - herunder bl.a. en ændring af placeringen af arbejdstiden, så det kan afprøves om [klageren] kan forøge sin arbejdstid til 20 timer ugentligt igen."

Af skadestueepikrise af 14/3 2019 fremgår bl.a.:

"Henvendelsesårsag:

[40'erne] mand, som har savet sig i ve 4. finger med rundsav.

Tetanus dækker ikke."

Af generel helbredsattest af 27/5 2019 fra klagerens egen læge fremgår bl.a.:

"1. Sygehistorie

[40'erne] mand ønskes vurderet mhp. fremtidig erhvervsevne. Patienten er uddannet ..., og har arbejdet som sådan. Han har haft rygsmerter intermitterende fra 2001. De har været gradvist for-

værret frem til 2013, hvor han valgte at gå ned på 20 timers arbejde for at kunne klare det med rygsmerterne. Han er opsagt pr. 01.04.19. Hans rygsmerter har domineret i de sidste flere år. Han er udredt på [hospitalet]. Han har gennemført flere mr-skanninger, sidst i 2018. Her fandt man typiske, degenerative endepladsforandringer med degenererede discii lumbalt, og der var flere discusdegenerationer, samt modic-forandringer. Man konkluderer, at patienten er gennemudredt, og at der ikke er mere at tilbyde patienten. Han blev da henvist til smerteklinikken, og han har forsøgt diverse præparater og andre metoder, men intet har hjulpet på hans ryggene. Han har konstante rygsmerter, og har rygsmerter både om dagen og om natten. Smerterne stråler ned i balden, men ikke ned i benene. Han har besvær med at sidde eller stå i samme stilling længere tid. Han har forsøgt fysioterapi med ringe effekt. Laver nu øvelser tre gange ugentlig i et træningscenter. Han bor på et landsted, og har besvær med at udfylde opgaverne der. Han kan fx ikke hente brænde, han har svært ved havearbejde, og skal tænke over alle sine funktioner for ikke at udløse smerter i lænden. Ved belastninger udløses smerter i lænden, der varer i flere dage. Han er generet af tiltagende kognitive problemer, han har hukommelsesbesvær, glemmer fx ofte aftaler, og må skrive små sedler. Han har synsforstyrrelser med sortnen for øjnene og synsindsnævring, væsentlig betinget af smerter i nakken, ligeledes har han hovedpine og koncentrationsbesvær, hvis han skal foretage sig noget udover fx 30 minutter, tiltagende indadvent og har besvær med sociale aktiviteter. Har tendens til kvalme, og han sover dårligt på grund af smerter. Han virker ikke deprimeret.

...

2. Objektiv undersøgelse, især med henblik på de aktuelle helbredsklager

OBJEKTIVT

Upåfaldende, lidt stille i det.

....

Klarer af- og påklædning nat. Der bemærkes ikke nogen intellektuel deficit.

Columna: Affladet lænd, smerter hen over paravertebralmuskulaturen.

Columna cervicalis: Ømhed af nakkemuskulatur op mod natten.

St. p. etc.: I.a.

Abdomen: Blødt, uømt.

Ekstremiteter: Laseque negativ. Ingen pareser.

...

4. Behandlingsmuligheder

Disse skønnes udtømte.

5. Beskrivelse af funktionsevnen

Patienten er begrænset af sin dårlige rygfunktion, han skal have et job, hvor han kan have varierede arbejdsstillinger, siddende og gående, og ikke den samme stilling over 30 minutter. Han mener selv, at han vil kunne klare et flexjob 10-12 timer ugentlig, gerne inden for hans uddannelse, fx kvalitetskontrol eller lign."

Af neuropsykologisk undersøgelse af 30/7 2019 fremgår bl.a.:

"Konklusion

...

Pt's primære klage består i smerter omkring lænden, som kan brede sig op langs ryggen. Når han har flest smerter, påvirker det han hukommelse og koncentration, ligesom at han får en tunghedsfornemmelse i hovedet.

Han er ikke særligt spontant talende (angiveligt delvist habituelt personlighedstræk). Fremtræder ved almindelig samtale ikke kognitivt svært dysfunktionerende. Udtrættes ret markant i løbet af us.

WAIS-IV prøver til estimering af det primære begavelsesniveau placerer ham lidt over midten af normalområdet.

Ved den neuropsykologisk undersøgelse ses maksimal påvirkning af indlæring og hukommelse – fungerer lidt bedre, når han får mulighed for at genkende informationer, men funktionen er her også under normalområdet. Det mentale tempo er langsomt, og hans mentale fleksibilitet er ligeledes præget af træthed – han når derfor ikke at generere ret mange løsninger.

Alle øvrige undersøgte kognitive domæner er normale, når man korrigerer for alder, uddannelsesniveau og primære sproglig begavelse. Specielt er der ikke fundet tegn på afgrænset skade på hjernebarken (fokal kortikal affektion). Pt har ikke et neuropsykologisk testbillede, der sædvanligvis ses associeret til kortikale neurodegenerative lidelser (fx som Alzheimers syge).

Det vurderes mest sandsynligt, at pt's testbillede er associeret til vedvarende smerteoplevelse med en kognitiv dekompenisering.

I forhold til afklaring af arbejdsevnen skal man være opmærksom på:

- 1) **Smerteoplevelse:** Pt's primære begrænsning er fortsat smerter med behov for opdeling af arbejdsopgaver og variation i arbejdsstillinger.
- 2) **Kognitive vanskeligheder:** Er tæt associeret til smerteoplevelse – han vil formentligt kunne løse arbejdsopgaver på normalt niveau, når han har en lav smerteoplevelse, mens hans kognitive funktion ved høj smerteoplevelse er meget lav. Ved aktuelle us er han i stand til at gennemskue ret komplekse opgaver. Hans arbejdstempo er meget langsommere end jævnaldrendes, og en mental træghed gør også, at han vil have svært ved at følge med i et arbejdsmiljø med høje krav om fleksibilitet.
- 3) **Behandling:** Bør primært være rettet mod smerteoplevelse. Pt angiver, at han har været i psykologisk smertebehandling (fremgår dog ikke af de statusattester, der er fremsendt fra [hospitalet]). Der kan ikke peges på yderligere tiltag."

Af slutnotat fra fysioterapeuten af 5/8 2019 fremgår bl.a.:

"Slutnotat -Fysisk klar til job

...

Af rygsmerter forværres disse ved løft og statiske stillinger som at sidde og stå over tid, samt overbelastning ved aktivitet. Smerter er værst morgen, samt morgenstivhed, bedres ved let aktivitet. Forstyrret nattesøvn samt vågner tidligt om morgenen. Bedres ved stillingskift, bevægelse som fx at gå. Træner x3 ugentligt i maskiner (da frie vægte øger rygsmerter) og føler dette hjælper ham.

[Klageren] ser sit fremtidige virke et sted hvor han har arbejdsopgaver med let aktivitet og stillingskift, så som veksling mellem at skulle gå rundt og kunne sidde, med lav belastning. Ved under-

søgelse findes, normal bevægelighed af ryggen i alle retninger, dog med provokation af lændesmerter i bevægelsen tilbage fra fuld forover bøjning, samt i yderstilling i ekstension. Muskelstyrke, følesans og reflekser i ben vurderes normale.

[Klageren] tilknyttet hold forløb over 8 uger x2 ugentligt med fokus på at afklare hvad han kan og ikke kan ift. rygsmerter. Fokus på styrke/udholdenhed af UE, belastning ved løft samt konditionstræning.

[Klageren] har haft et stabilt fremmøde og har mødt til 15 ud af 16 trænings sessioner, kun afbud grundet kognitiv vurdering af læge ift. jobcenter og 5 ud af 5 undervisnings sessioner.. Har derfor kunne gennemgå en kontinuerlig og tilpasset træningsindsats. Han har modtaget instruktion, vejledning og supervision i træningsøvelser med fokus på overstående områder. Forløbet har desuden indeholdt edukation i temaer, der kan relateres til øget energi og overskud i hverdagen, smerte håndtering mm. Han har været selvkørende ift. træning og udnyttet træningstiden fuldt ud.

...

Generelt må [klageren] rygsmerter betragtes som uspecifikke lændesmerter. Der er ikke begrænsninger på hvad han må og ikke må, ud fra scanningssvaret, dette dog ikke entydig med at der ikke er bevægelser og funktioner der ville medføre betydelig smerteøgning. [Klageren] skal formodentlig holde sig fra gentagende bevægelser af ryggen, primært i svaje retning (dette sker også ved løft foran kroppen), samt gentagende træk. [Klageren] har i forløbet ligget på belastning ved løft på maks 20 kg. Stationære stillinger forværrer smerter efter maks 20-30 min. Og lindres ved skift af stilling, fra siddende til stående helst gående og omvendt, hvilket der både bør være mulighed for, men også noget [klageren] skal prioritere.

[Klageren] har generelt selv godt styr på hvad der forværre og lindre symptomer, han er vanlig fysisk aktiv x3 ugentligt, og har gjort sig tanker om at kunne have arbejdsopgaver med delvist kontorarbejde og delvist stående/gående arbejde med inspektion og kvalitets sikring af ..., derved er hans uddannelse forsat i spil. Hvilket vurderes relevant ift. rygsmerter. ... [Klagerens] tilbagevenden på arbejdsmarkedet skal formodentlig være gennem gradvis timeoptapning efter pacing-principper, dvs. øges når funktionen kan udføres uden væsentlig forværring af rygsmerter."

Af statusattest af 6/2 2020 fra klagerens egen læge fremgår bl.a.:

"2.2 Relevante helbredsforhold

...

Der er lavet generel helbredsattest for 7 måneder siden. Der er helbreds-mæssigt ingen forandringer siden sidst. Fortsat plaget af kroniske lændesmerter og nakkesmerter med progression ved belastning. Endvidere en del kognitive gener grundet kroniske smerter, som omfatter træthed, koncentrationsbesvær m.m.

...

Konklusion: Ingen yderligere behandlingstilbud.

Aktuelt i jobprøvning tre timer gange tre ugentlig. [Klageren] er glad for det, og der er mulighed for fastansættelse i flexjobordning, som er [klagerens] ønske. [Klageren] ser stor værdi i at bibeholde denne her form for tilknytning til arbejdsmarkedet. [Klageren] føler, at nuværende antal timer/uge er lige grænsen af det, han kan klare på nuværende tidspunkt, og ønsker at bibeholde denne ordning.

...

2.3 Særlige hensyn

Fraråde fysisk belastende arbejde. Frarådes statisk arbejdsstilling i længere tid, dvs [klageren] skal have mulighed for at skifte fra stående til siddende stilling ofte, have muligheden for at bevæge sig.

2.4 Lægens kommentarer til patientens opfattelse af eget helbred

Undertegnede vurderer, at [klageren] har et realistisk syn på sin tilstand, samt på de begrænsninger, som hans tilstand medfører. Derfor er jeg fuldstændig enig med [klageren] i, at den bedste løsning vil være et forsøg på at bibeholde nuværende stilling i en flexjobordning i max. ti timer om ugen med de skånehensyn, der nævnes i punkt 2.3."

Af praktikrapport fra konsulentfirmaet af 24/2 2020 fra virksomhedspraktik hos arbejdsgiver 2 fremgår bl.a.:

"... SAMLEDE VURDERING AF RESSOURCER OG UDVIKLINGSMULIGHEDER

[Klageren] har været i praktik hos [arbejdsgiver 2] i perioden fra d. 21-10-2019 og er ved rapportens udarbejdelse fortsat i praktik, dog blot med vedligeholdende formål.

[Klageren] har gennem praktikken været fremmødt alle dage og såfremt der har været behov for det, har der været mulighed for fleksibilitet i forhold til at ændre fremmødedagen. [Klageren] har ligeledes udvist en høj arbejdsmoral og - motivation.

[Klageren] har deltaget i jobfunktioner på lige fod med de øvrige ansatte dog med forbehold for fornødne pauser og nedsat tid. [Klageren] har ifølge arbejdsgiver løst de givne opgaver yderst tilfredsstillende og [klageren] angiver ligeledes selv at trives godt i de givne opgaver.

[Klageren] har i perioden beskæftiget sig med kontrol af ... samt anden dokumentation, herunder administrative arbejdsopgaver og andet forefaldende arbejde. [Klageren] har gennem praktikken formået at sætte sig godt ind i opgaverne samt at lære kollegaerne at kende. Arbejdsopgaverne var i starten præget af stillesiddende jobfunktioner, da [klageren] skulle ind i systemerne og der er derefter løbende bygget på med mere aktive opgaver. Samtlige arbejdsopgaver har været forenelige med [klageren] skånehensyn.

[Klageren] har haft en pilatesbold til rådighed i praktikken, således at han har kunnet afveksle mellem kontorstol og denne ved sin plads på kontoret. [Klageren] oplyser, at dette medfører at han i højere grad kan holde koncentrationen i længere tid, da han har mulighed for at mobilisere ryggen undervejs og dermed variere sine arbejdsstillinger i høj grad. Der har ikke været behov for yderligere hjælpemidler i praktikken, da [klagerens] kontorplads desuden vurderes at være korrekt ergonomisk indrettet.

Det fremgår af henvisningen fra ... Jobcenter, at [klageren] er kendt med degenerative endepladsforandringer med degenererede disci lumbalt og flere discusdegenerationer, samt medieforandringer. [Klageren] oplyser, at han mærker tiltagende muskelspændinger der er lokaliseret i ryg og nakke samt ved kraniekanten, der giver koncentrationsbesvær, kvalme og svimmelhed, synsforstyrrelser i form af sorten og flimmer for øjnene. [Klageren] fortæller, at han har bestræbet sig på at gå en del i løbet af de 3-4 timer han har været i praktik og angiver at han gennemsnitligt har gået 3000 skridt pr. fremmødt dag gennem praktikken. [Klageren] føler at symptomerne tager til i løbet af ugen og at det aftager lidt i løbet af weekenden. Efter endt arbejde går han

hjem og går en tur med sin hund. [Klageren] mærker at overskuddet er mindre, da spændinger og smerter øges efter praktikken. Hans nattesøvn påvirkes ligeledes, hvor han angiver at ligge i sengen i 7-8 timer, men med hyppige opvågninger grundet rygsmerter. [Klageren] tilføjer, at praktikken trods fysiske udfordringer, ligeledes giver ham en følelse af tilknytning til arbejdsmarkedet, som har stor værdi for [klageren].

[Klageren] har gennem praktikken haft skånehensyn, som angivet på en lægeattest:

- Varierede arbejdsstillinger
- Mulighed for at sidde og gå
- Undgå samme stilling i over 30 minutter.
- Stående stilling i maksimalt 2 minutter ad gangen

Det fremgår ligeledes, at [klageren] har svært ved at sidde stille og oplever koncentrationsbesvær, kvalme, ondt i nakken, og nogle gange synsforstyrrelser, hvorfor der ligeledes har været behov for veldefinerede opgaver, som kan tilgås uden deadlines.

Det er [konsulentfirmaets] vurdering, at ovenstående skånehensyn har været overholdt i praktikken. [Konsulentfirmaet] vurderer ligeledes, at valget af praktiksted og arbejdsopgaver har været et godt match i forhold til [klagerens] skånebehov og kompetenceprofil samt at praktikken har været retvisende herfor. [Konsulentfirmaet] kan ikke pege på en mere passende eller skånsom virksomhedspraktik i forhold til [klagerens] problematik.

[Klagerens] effektive arbejdsevne vurderes af arbejdsgiver at være 100% i forhold til de opgaver [klageren] stilles for. Dette vurderes på baggrund af, at de opgaver [klageren] har løst i praktikken ville kunne udgøre en reel arbejdsfunktion. Arbejdsgiver mener, at [klageren] løbende er steget i effektivitet gennem praktikken, hvilket må formodes at være forventeligt i forhold til ny indlæring, systemlæring med videre. Ved rapportens udarbejdelse vurderer arbejdsgiver dog, at der ikke er betydelig udvikling i [klagerens] effektivitet og dermed at [klageren] er fuldt effektiv i de fremmødte 9 timer/uge.

Det var planen, at [klageren] skulle starte praktikken med et fremmøde på 12 ugentlige timer fordelt over 3 dage a 4 timer, men dette blev relativt hurtigt justeret ned til 10 ugentlige timer, da [klageren] oplevede fysiske og kognitive udfordringer i forbindelse med at være i praktik i 4 timer i træk. Her forsøgte det med indlagte pauser, men uden ønsket effekt. Det forsøges derfor med et fremmøde på fire dage a 3 timer, altså 12 ugentlige timer, men ej heller denne konstellation synes at fungere, da [klageren] hermed ikke opnår den optimale restitution mellem fremmødedagene. Fra starten af 2020 møder [klageren] tre dage om ugen a 3 timer, hvilket [klageren] føler er den bedst mulige konstellation. Her angiver [klageren] fortsat, at være kognitivt udfordret, men på et niveau hvor han kan fungere. Han angiver ligeledes at 9 timer om ugen er et leje, hvor han skal allokere sine ressourcer nøje, men at han oplever at have en balance mellem privat- og arbejdsliv.

[Klageren] udviser en betragtelig mængde af personlige og faglige kompetencer, som kan bringes i spil på arbejdsmarkedet og [konsulentfirmaet] vurderer, at hverken en §56-aftale, hjælpemidler eller anden arbejdspladsindretning ville have haft en effekt på [klagerens] arbejdsevne under praktikken. [Konsulentfirmaet] vurderer heller ikke, at tilknytning af personlig assistanceordning ville have haft en effekt i et sådant omfang at [klageren] vil kunne blive selvforsørgende på det ordinære arbejdsmarked, da hans helbredsmæssige tilstand ikke tillader dette.

Praktikken fortsætter som aftalt til d. 15-05-2020, dog udelukkende med formål at vedligeholde arbejdssevnen samt tilknytningen til arbejdsmarkedet, da der ikke vurderes at være yderligere udviklingspotentiale af [klagerens] arbejdssevne, hverken i forhold til arbejdsopgaver eller ugentligt timeantal. På baggrund af ovenstående, vurderer [konsulentfirmaet], at [klageren] har en effektiv arbejdstid på 9 ugentlige timer fordelt over tre dage om ugen med en mellemliggende restitutionsdag. Det vurderes, at [klageren] trives bedst i formiddagstimerne på baggrund af hans behov for at restituere i løbet af eftermiddagen for at kunne fungere igen i aften timerne."

Af rehabiliteringsteamets indstilling af 3/4 2020 fremgår bl.a.:

"Der er fra rehabiliteringsteamets side lagt vægt på LÆ 265 af februar 2020, hvor der står at [klageren] er diagnostisk færdigudredt og alle behandlingsmuligheder er udtømte. Her står ydermere at [klageren] ser stor værdi i tilknytning til arbejdsmarkedet og er glad for den jobprøvning han på nuværende tidspunkt er tilknyttet.

Der er ved indstillingen lagt vægt på at [klageren] gennem åre er afprøvet på arbejdsmarkedet på et nedadgående timetal. Under hans ansættelse ved [arbejdsgiver 1] fra 2011-2019 gik han ned på en ugentlig arbejdstid på 30 timer og kort efter på 20 timer fordelt over 3 dage og det var under arbejdsforhold der ikke var rygbelastende men med de fornødne daværende skånehensyn som hæve/sænke borde, varierede arbejdsstillinger og en pilatesbold.

Der er ydermere lagt vægt på praktikrapporten fra [konsulentfirmaet] af februar 2020, hvor der står at [klageren] har deltaget i virksomhedspraktik ved [arbejdsgiver 2] fra okt. 2019 frem til Maj 2020 (praktikken har været forlænget af 2 omgange, og med en eventuel mulighed for ansættelse i fleksjob). Praktikken har haft det formål at få klarlagt arbejdssevne og ressourcer. Her startede [klageren] ud med en ugentlig arbejdstid på 12 timer fordelt over 3 dage, men er på nuværende tidspunkt på et timetal på 9 timer med en effektiv arbejdssevne på 100%. Det er den arbejdstid som er det som både Arbejdsgiver og [klageren] selv mener, er et stabilt leje, men som dog udfordre ham kognitivt på en måde så ressourcerne nøje skal prioriteres, men et leje hvor der er balance mellem privat- og arbejdsliv. [Klageren] viser i denne praktik en betragtelig mængde af personlige og faglige kompetencer, som kan bringes i spil på arbejdsmarkedet.

På baggrund af sagens akter er det rehabiliteringsteamets vurdering, at [klagerens] erhvervsevne er væsentligt nedsat og den samlede funktionsevne er varigt nedsat. Arbejdssevnen skønnes varigt nedsat i ethvert erhverv i et sådant omfang, at den ikke rækker til selvforsørgelse på almindelige vilkår, men skønnes at række til delvis selvforsørgelse i en ordning med fleksjob. Det vurderes ikke at [klageren] vil kunne bedre arbejdssevnen i en sådan grad at han vil kunne bestride et arbejde på ordinære vilkår. Denne vurdering understøttes af udtalelsen fra både læge og fra [konsulentfirmaet]. Arbejdssevnen skønnes ej heller at kunne bedres gennem revalideringsmæssige foranstaltninger eller andre tiltag efter den sociale lovgivning, grundet [klagerens] nedsatte funktionsevne og psykiske udfordringer.

På baggrund af ovenstående vurderes det at grundlaget for tilkendelse af fleksjob jf. Beskæftigelseslovens § 118 er opfyldt, hvorfor Rehabiliteringsteamet indstiller til, at [klageren] tilkendes fleksjob, jf. Beskæftigelseslovens § 117

...

Progression	Beskrivelse af fleksjob	Hensyn
[Klageren] kan under de rette forhold og skånehensyn arbejde 9 timer om ugen fordelt over 3 dage.	Administrativt arbejde, samt kontrol af udstyr - arbejde hvor [klageren] kan bruge sine faglige egenskaber. Mulighed for job ved [arbejdsgiver 2]	Fysisk belastende arbejde frarådes - Statiske arbejdsstilling i længere tid frarådes, der skal være mulighed for vekslen mellem stående og siddende arbejde - Der skal være bevægelsesmuligheder.

Af Jobcenterets brev af 3/4 2020 til klageren fremgår bl.a.:

"Du er berettiget til fleksjob

Til [klageren]

Vi har afgjort, at du er berettiget til fleksjob med virkning fra den 03.04-2020. Afgørelsen er truffet på baggrund af rehabiliteringsteamets indstilling efter mødet den 03.04-2020.

Begrundelse for afgørelsen

Vi vurderer, at du har varige og væsentlige begrænsninger i din arbejdsevne, og at du ikke vil kunne fastholde eller opnå beskæftigelse på normale vilkår på arbejdsmarkedet. Vi har i den forbindelse lagt vægt på, se indstillingen fra rehabiliteringsteamet."

Af pensionsbevis af 6/6 2018 fremgår bl.a.:

"Udbetaling ved invaliditet

Udbetaling ved invaliditet forudsætter, at din erhvervsevne er nedsat til 1/2 eller derunder af den fulde erhvervsevne."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"C Betingelser for invalideydelse og præmiefritagelse

§ 1. Definition af invaliditet/erhvervsevnetab

Ret til fuld invalidepension og/eller fuld præmiefritagelse indtræder, når forsikredes erhvervsevne på grund af sygdom eller ulykkestilfælde er nedsat til en tredjedel eller derunder af den fulde erhvervsevne.

Stk. 2. Er erhvervsevnen på grund af sygdom eller ulykkestilfælde nedsat til halvdelen, er forsikrede berettiget til halv invalidepension og/eller halv præmiefritagelse. Den anden halvdel af forsikringen kan videreføres med præmiebetaling eller omskrives til præmiefri forsikring, jævnfør 'Betingelser vedrørende præmiebetalingen', § 3, og for denne del gælder reglerne i stk. 1.

Stk. 3. Halv invalidepension og/eller halv præmiefritagelse kan kun ydes på forsikringer, der har denne dækning angivet i forsikringsaftalen.

Stk. 4. Engangsbeløb ved invaliditet, herunder udbetaling som ratepension, udbetales kun, hvis erhvervsevnen er nedsat til en tredjedel eller derunder, og denne nedsættelse er varig.

Stk. 5. En ydelsesberettiget nedsættelse af erhvervsevnen foreligger, når forsikrede - efter PFA Pensions skøn - ikke længere er i stand til at tjene mere end en tredjedel respektive halvdelen af,

hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder. Bedømmelsen sker på grundlag af en helhedsvurdering under hensyn til forsikredes tidligere og nuværende helbredstilstand, uddannelse og tidligere beskæftigelse.

Stk. 6. Forsikrede har ikke ret til fuld eller halv invalidepension og/eller præmiefritagelse under revalidering eller ansættelse i en stilling, der finansieres helt eller delvist af det offentlige som følge af nedsat erhvervsevne, medmindre den generelle erhvervsevne er nedsat til henholdsvis en tredjedel eller halvdelen af den fulde erhvervsevne, og forsikredes indtjening (summen af arbejdsindtægt og eventuelle sociale og andre offentlige ydelser og tilskud) er nedsat til henholdsvis en tredjedel eller halvdelen af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder.

Stk. 7. Forsikrede må ikke med forsæt have forvoldt forsikringsbegivenheden.

...

§ 4. Ikrafttræden og ophør af invalidepension og/eller præmiefritagelse

Udbetaling af invalidepension og/eller ydelse af præmiefritagelse træder i kraft den dag, nedsættelsen af erhvervsevnen har været uafbrudt i tre måneder. Præmiebetalingen ophører efter bestemmelserne i § 2 i 'Betingelser vedrørende præmiebetalingen'.

Stk. 2. Genvindes erhvervsevnen i en sådan grad, at betingelserne for udbetaling af invalidepension og/eller ydelse af præmiefritagelse ikke længere er til stede, ophører udbetalingen af invalidepension med dertil hørende præmiefritagelse med indtil tre måneders varsel. Er der alene ydet præmiefritagelse, ophører denne med en måneds varsel.

Stk. 3. Tilsagnet om at yde halv invalidepension og/eller halv præmiefritagelse gælder for et kalenderår ad gangen. Tilsagnet kan bortfalde med tre måneders skriftligt varsel, hvis forholdene kræver dette. Men allerede tilkendt halv invalidepension og/eller halv præmiefritagelse bortfalder først, når betingelserne for disse ydelser ifølge § 1 ikke længere er til stede."

Nævnet udtaler:

Klageren – der er født i 1970'erne – blev den 11/4 2011 omfattet af pensionsordningen med forsikringsdækning ved tab af erhvervsevne via sin ansættelse hos arbejdsgiver1. Klageren har siden 2001 haft lændesmerter. Den 1/2 2011 startede han selvstændig virksomhed på sin landejendom, og i 2013 ændrede han sin ansættelseskontrakt hos arbejdsgiver1 til 20 timer om ugen. Den 15/12 2017 blev klagerens CVR-nummer nedlagt. Klageren fratrådte sin stilling hos arbejdsgiver1 den 30/4 2019, hvorefter han videreførte pensionsordningen private fra den 1/8 2019. I perioden fra den 21/10 2019 til den 15/5 2020 var klageren i virksomhedspraktik hos arbejdsgiver2, hvor han formåede at arbejde 9 timer om ugen, og han blev i kommunalt regi

bevilget fleksjob den 3/4 2020. Den 10/8 2020 blev klageren ansat i et fleksjob hos arbejdsgiver 3 med en ugentlig arbejdstid på 7,5 timer.

Selskabet har afvist dækning med henvisning til, at klageren ikke opfylder forsikringsbetingelserne for udbetaling af forsikringsydelser efter den 1/5 2019, hvor klageren havde lønophør.

Klageren kræver udbetaling af helbredsbebyggende ydelser ved tab af erhvervsevne. Han har blandt andet anført, at han i 2013 reducerede sin arbejdstid til 20 timer om ugen på grund af rygproblemerne, idet han ikke længere kunne varetage sit fuldtidsjob, hvilket er bekræftet af hans tidligere chef. Han har anført, at den efterfølgende arbejdsprøvning hos arbejdsgiver 2 har vist en væsentlig og varig nedsat erhvervsevne, og at han er blevet tilkendt fleksjob i kommunalt regi. Han har oplyst, at smerteniveauet overordnet set er stabilt, men at han har store kognitive udfordringer, som er en naturlig følge af kroniske smerter. I forhold til landbrugsarbejdet har han forklaret, at han allerede i 2014 udlagde dette til en udefrakommende aktør, at han ikke derefter har udført arbejde i plantagen, og at virksomhedens CVR-nummer først blev lukket i 2017 af regnskabsmæssige årsager. Han er uforstående overfor, hvordan selskabets vurdering kan være så forskellige fra den kommunale vurdering, hvor der er lagt vægt på de lægelige oplysninger og den relevante arbejdsprøvning. Han har gjort opmærksom på, at han efter lægens anvisninger holder sig aktiv i fritiden, og at dagbogen viser et aktivitetsniveau med mange mindre sysler med indlagte pauser.

Det er selskabets opfattelse, at der ikke foreligger dokumentation for et helbredsmeßigt erhvervsevnetab på 50 % eller derover, hverken i generelt erhverv eller i klagerens hidtidige erhverv. Selskabet har blandt andet anført, at klagerens helbredsmeßige tilstand er vurderet stationær siden medio 2017, hvorfor klagerens erhvervsevne efter den 1/5 2019 skal vurderes i forhold til et generelt erhverv. Derudover har selskabet anført, at klageren ikke har fremlagt oplysninger om sin indtægt efter ansættelsen i fleksjob, hvorfor selskabet ikke har taget stilling til, hvorvidt klageren opfylder de økonomiske betingelser for udbetaling ved tab af erhvervsevne efter den 10/8 2020.

Selskabet mener ikke, at klagerens arbejde hos arbejdsgiver 1 var årsag til hans lænderygsmarter og behovet for at nedsætte arbejdstiden til 20 timer om ugen. Selskabet har henvist til rundbordssamtalen den 24/9 2018, hvor HR-konsulenten oplyste, at hun ikke var bekendt med klagerens rygproblemer, og at opfattelsen havde været, at klageren havde fået ændret sin ansættelseskontrakt til 20 timer på grund af eget firma. Selskabet mener, at der var tale om et rygsånsomt arbejde med både praktiske og administrative opgaver samt mulighed for fysiologisk afvekslende arbejdsstillinger, hvorimod der er beskrevet en del rygbelastende arbejde i forbindelse med klagerens landbrugsarbejde og en række andre praktiske gøremål med blandt andet gødning og høns. Selskabet mener videre ikke, at det er sandsynliggjort, at klageren er ophørt med selv at udføre landbrugsarbejde på sin ejendom, hverken i 2014 eller i forbindelse med lukningen af hans CVR nummer i december 2017.

Selskabet har oplyst, at der er enighed om, at klagerens rygtilstand er uforandret siden 2014, og at hans rygsmerter ligeledes er uændrede. Selskabet mener ikke, at der er dokumenteret en forværring af hans helbredsmæssige tilstand, der kan begrunde, at han ikke længere kan arbejde mere end halv tid. Selskabet gør opmærksom på, at selskabets vurdering af klagerens erhvervsevnetab er uafhængig af tilkendelsen af fleksjob, idet kriterierne for tilkendelse af fleksjob er forskellige fra kriterierne for udbetaling af ydelser ved tab af erhvervsevne i henhold til klagerens forsikringsbetingelser.

Af konklusionen fra MR-scanning af 31/5 2014 fremgår det, at "discusdegenerationer L2-L5 med lette modic I forandringer. L3/L4 og L4/L5 små mediane til paramediane discusprolaps mod henholdsvis højre og venstre side der tangerer nerverødder."

Af journalnotat af 29/10 2014 fra ortopædkirurgisk kontrol fremgår det, at "kan klare sit arbejde som er kontorarbejde, men har en del landbrugsarbejde i sin fritid med en del rygbelastning. Har forsøgt forskellig konservativ behandling, bl.a. en del rygtræning uden effekt. Har en del smerter om natten".

Det fremgår af statusattest af 11/12 2017 fra klagerens egen læge, at "han har haft lændesmerter i over 10 år med gradvis forværring. Han har kontorjob som ..., men kan kun arbejde 20 timer om ugen pga. smerter. Smerterne stråler fra ryggen og opad og påvirker hans nattesøvn og koncentration. Rtg. af columna viser lave intervertebralarum mest udtalt svarende til intervertebralarum L2 men også svarende til L3 og L4. Fundene er forenelige med diskusdegenerationlidelse og der er spondylotiske udbygninger fra flere hvirvler. Pt. forventes at have vedvarende rygsmerter fremover, han er henvist til Fysiurg vedr. hans arbejdsforsikring. Pt. må have væsentlige skånebehov i form af skiftende arbejdsstillinger og undgå tunge løft. Hans funktionsevne må forventes at være varig nedsat over længere tid, men der afventes udtalelse fra Fysiurg".

Af forundersøgelse af 14/2 2018 fra hospitalet fremgår det, at "umiddelbart er det svært at forstå, at patienten har så svære smerteproblemer. Det drejer sig nok om en kronisk smertereaktion, hvor henvisning til smerteklinik er det eneste rigtige. Smerten synes at være en følgesvend ved patienten uanset hvor han færdes".

Det fremgår af kontrol af 5/3 2018 fra hospitalet, at "sammenfattende er patienten degenerative forandringer i ryggen af uændret status sammenlignet med tidligere. Der er ingen tegn til aksialartrit, som den ses ved psoriasisartrit, Morbus Bechterew eller enteropatisk artrit. Patienten kan betragtes som gennemudredt for så vidt angår de degenerative forandringer i ryggen, der med den nye skanning findes uforandret ifht. tidligere".

Af epikrise af 5/9 2018 fra hospitalet fremgår det, at "ved eksploration i hvad det egentlig er, der er problemet, kommer det frem at pt. egentlig godt kan håndtere smerterne, men når han står i forskellige stillinger, kommer der ligesom muskelspændinger i ryggen og disse muskelspændinger påvirker så hans kognitive funktion. Der palperes i dag meget ømme triggerpunkter svarende til skulder og nakkeåg, hvorfor vi forsøger med Sirdalud behandling 6 mg gange 1 som evt, kan øges til x 2 efter en uge".

Det fremgår af epikrise af 5/9 2018 fra hospitalet, at "der har været udvikling i pt.s smertebillede med forværring. Pt. har konstante murrende smerter over lænden med intermitterende stikkende/jagende smerter. Der er uændret udstråling til skuldre/nakke. Nattesøvn er betydeligt kompromitteret, hvilket giver yderligere træthed og kognitive forstyrrelser".

Af udtalelse fra smerteklinikken af 26/7 2018 fremgår det, at "han arbejder således nu 12-13 t/ugtl. fordelt på 3 dage, hvilket passer til hans ressourcer, og han kan nå at restituere mellem arbejdsdagene. Ny MR-scanning viser angiveligt, at der ikke er forværring siden sidste MR-scanning, hvorfor han ikke kan bevilges fleksjob. [Klageren] beskriver, at dette passer med, at hans smerter som sådan ikke er blevet værre, han har fundet et niveau, hvor han oplever, at han har overskud til sit arbejde. Det, der særligt volder ham udfordringer nu er imidlertid de kognitive udfordringer. Anamnestic er der kognitive udfordringer i form af hukommelsesproblemer og koncentrationsbesvær samt udtrætning, manglende overblik og stort behov for struktur. Gener af denne karakter er forenelige med en kronisk neuropatisk smerteproblematik. Patienten oplever forringelse af sit kognitive funktionsniveau siden den første MR-scanning. Denne type gener er almenkendte for patientgruppen men kan i sagens natur ikke påvises via scanning. Smerteenheden kan imidlertid ikke vurdere funktionsnedsættelsen konkret, men anbefaler en neuropsykologisk undersøgelse, der må vurdere graden af problematikken".

Det fremgår af udateret udtalelse fra klagerens tidligere chef hos arbejdsgiver 1, at "som chef for [klageren] siden 2012, har jeg fulgt ham gennem hele forløbet med nedsat arbejdstid. Forud for den gradvise arbejdstidsnedsættelse i første halvdel af 2013, til 20 timer om ugen, talte vi om [klagerens] rygproblemer der besværliggjorde hans arbejdsindsats og lå til grund for tidsnedsættelsen. Siden arbejdstidsnedsættelsen, har det fungeret godt med [klageren] på færre timer, han har kunnet udføre sit job på tilfredsstillende vis. Dog har [klageren] grundet ryggen været undtaget for ellers obligatoriske heldagsarrangementer, såsom det årlige summit hvor virksomheden har været samlet til en dag med strategier og generel information. Det sidste års tid har det kunnet mærkes på [klageren] at det har været tiltagende svært at varetage sit job grundet problemer med ryggen. I efteråret og op mod jul 2018 bad [klageren] om at bruge sine

resterende feriedage gradvist for at kunne hænge sammen. I januar gik virksomheden med til at [klageren] forsøgsvis gik yderligere ned i arbejdstid, for at afklare hans realistiske arbejdstids niveau. [Klageren] er fortsat på yderligere nedsat tid for at bidrage til afklaringsarbejdet i forbindelse med et fastholdelsesfleksjob, da det er virksomhedens ønske fortsat at beholde [klageren] som arbejdsressource. En afklaring på fleksjob afventes".

Af referat af rundbordssamtale den 24/9 2018 fremgår det, at "HR-konsulent oplyser, at hun ikke er bekendt med, at der er lavet en aftale om reduktion af [klagerens] arbejdstid og om [klagerens] rygproblemer overhovedet. HR-konsulent spørger til om [klageren] har fået udbetalt løn for 20 timer under perioden med reduktion af arbejdstid - HR-konsulent har heller ikke set skrivelsen fra [klagerens tidligere chef]. ... Der oplyses på mødet, at ... Kommune har drøftet hjælpemidler med [klageren], og der er bevilget en stol, men [klageren] oplyser, at det fungerer bedre med at sidde på den bold, som [klageren] hele tiden har siddet på. HR-konsulent oplyser, at der i [klagerens] personalesag ikke står noget om nogen aftale om reduktion fra 20 til ca. 13 timer ugentligt, og helbredsmæssige udfordringer med ryggen- men at opfattelsen har været at [klageren] fik ændre sin ansættelseskontrakt fra fuld tid til 20 timer pga. eget firma. [Klageren] oplyser, at eget firma blev afsluttet i efteråret 2017, og at ændringen i ansættelseskontrakten til 20 timer ugentligt handlede om rygproblemerne. [Klageren] oplyser på mødet, at aftalen om reduktion fra 20 timer til 13 timer blev aftalt i forbindelse med udarbejdelse af dagbog, men Ut pointerer kraftigt, at ... Kommune ikke har lavet nogen aftale med hverken [klageren] eller arbejdsgiver om reduktion af arbejdstid fra 20 til ca. 13 timer ugentligt".

Af skadestueepikrise af 14/3 2019 fremgår det, at "[40'erne] mand, som har savet sig i ve 4. finger med rundsav".

Det fremgår af generel helbredsattest af 27/5 2019 fra klagerens egen læge, at "han bor på et landsted, og har besvær med at udfylde opgaverne der. Han kan fx ikke hente brænde, han har svært ved havearbejde, og skal tænke over alle sine funktioner for ikke at udløse smerter i læn-

den. Ved belastninger udløses smerter i lænden, der varer i flere dage. Han er generet af tiltagende kognitive problemer, han har hukommelsesbesvær, glemmer fx ofte aftaler, og må skrive små sedler. Han har synsforstyrrelser med sortnen for øjnene og synsindsnævring, væsentlig betinget af smerter i nakken, ligeledes har han hovedpine og koncentrationsbesvær, hvis han skal foretage sig noget udover fx 30 minutter, tiltagende indadvent og har besvær med sociale aktiviteter. Har tendens til kvalme, og han sover dårligt på grund af smerter. Han virker ikke deprimeret. ... Patienten er begrænset af sin dårlige rygfunktion, han skal have et job, hvor han kan have varierede arbejdsstillinger, siddende og gående, og ikke den samme stilling over 30 minutter. Han mener selv, at han vil kunne klare et flexjob 10-12 timer ugentlig, gerne inden for hans uddannelse, fx kvalitetskontrol eller lign".

Af neuropsykologisk undersøgelse af 30/7 2019 fremgår det, at "WAIS-IV prøver til estimering af det primære begavelsesniveau placerer ham lidt over midten af normalområdet. Ved den neuropsykologisk undersøgelses ses maksimal påvirkning af indlæring og hukommelse fungerer lidt bedre, når han får mulighed for at genkende informationer, men funktionen er her også under normalområdet. Det mentale tempo er langsomt, og hans mentale fleksibilitet er ligeledes præget af træthed – han når derfor ikke at generere ret mange løsninger. Alle øvrige undersøgte kognitive domæner er normale, når man korrigerer for alder, uddannelsesniveau og primære sproglig begavelse. Specielt er der ikke fundet tegn på afgrænset skade på hjernebarren (fokal kortikal affektion). Pt har ikke et neuropsykologisk testbillede, der sædvanligvis ses associeret til kortikale neurodegenerative lidelser (fx som Alzheimers syge). Det vurderes mest sandsynligt, at pt's testbillede er associeret til vedvarende smerteoplevelse med en kognitiv dekompenisering. I forhold til afklaring af arbejdsevnen skal man være opmærksom på:

- 1) **Smerteoplevelse:** Pt's primære begrænsning er fortsat smerter med behov for opdeling af arbejdsopgaver og variation i arbejdsstillinger.
- 2) **Kognitive vanskeligheder:** Er tæt associeret til smerteoplevelse – han vil formentlig kunne løse arbejdsopgaver på normalt niveau, når han har en lav smerteoplevelse, mens hans kognitive funktion ved høj smerteoplevelse er meget lav. Ved aktuelle us er han i stand til at gennemskue ret komplekse opgaver. Hans arbejdstempo er meget

langsommere end jævnaldrendes, og en mental træghed gør også, at han vil have svært ved at følge med i et arbejdsmiljø med høje krav om fleksibilitet.

- 3) **Behandling:** Bør primært være rettet mod smerteoplevelse. Pt angiver, at han har været i psykologisk smertebehandling (fremgår dog ikke af de statusattester, der er fremsendt fra [hospitalet]). Der kan ikke peges på yderligere tiltag".

Af slutnotat fra fysioterapeuten af 5/8 2019 fremgår det, at "generelt må [klageren] rygsmerter betragtes som uspecifikke lændesmerter. Der er ikke begrænsninger på hvad han må og ikke må, ud fra scanningssvaret, dette dog ikke entydig med at der ikke er bevægelser og funktioner der ville medføre betydelig smerteøgning. [Klageren] skal formodentlig holde sig fra gentagende bevægelser af ryggen, primært i svaje retning (dette sker også ved løft foran kroppen), samt gentagende træk. [Klageren] har i forløbet ligget på belastning ved løft på maks. 20 kg. Stationære stillinger forværrer smerter efter maks. 20-30 min. Og lindres ved skift af stilling, fra siddende til stående helst gående og omvendt, hvilket der både bør være mulighed for, men også noget [klageren] skal prioritere".

Af statusattest af 6/2 2020 fra klagerens egen læge fremgår det, at "konklusion: Ingen yderligere behandlingstilbud. Aktuelt i jobprøvning tre timer gange tre ugentlig. [Klageren] er glad for det, og der er mulighed for fastansættelse i flexjobordning, som er [klagerens] ønske. [Klageren] ser stor værdi i at bibeholde denne her form for tilknytning til arbejdsmarkedet. [Klageren] føler, at nuværende antal timer/uge er lige grænsen af det, han kan klare på nuværende tidspunkt, og ønsker at bibeholde denne ordning".

Af praktikrapport fra konsulentfirmaet af 24/2 2020 fra virksomhedspraktik hos arbejdsgiver 2 fremgår det, at "[klageren] har gennem praktikken haft skånehensyn, som angivet på en lægeattest:

- Varierede arbejdsstillinger
- Mulighed for at sidde og gå
- Undgå samme stilling i over 30 minutter.

- Stående stilling i maksimalt 2 minutter ad gangen

Det fremgår ligeledes, at [klageren] har svært ved at sidde stille og oplever koncentrationsbesvær, kvalme, ondt i nakken, og nogle gange synsforstyrrelser, hvorfor der ligeledes har været behov for veldefinerede opgaver, som kan tilgås uden deadlines. Det er [konsulentfirmaets] vurdering, at ovenstående skånehensyn har været overholdt i praktikken. [Konsulentfirmaet] vurderer ligeledes, at valget af praktiksted og arbejdsopgaver har været et godt match i forhold til [klagerens] skånebehov og kompetenceprofil samt at praktikken har været retvisende herfor. [Konsulentfirmaet] kan ikke pege på en mere passende eller skånsom virksomhedspraktik i forhold til [klagerens] problematik. [Klagerens] effektive arbejdsevne vurderes af arbejdsgiver at være 100% i forhold til de opgaver [klageren] stilles for. Dette vurderes på baggrund af, at de opgaver [klageren] har løst i praktikken ville kunne udgøre en reel arbejdsfunktion. Arbejdsgiver mener, at [klageren] løbende er steget i effektivitet gennem praktikken, hvilket må formodes at være forventeligt i forhold til ny indlæring, systemlæring med videre. Ved rapportens udarbejdelse vurderer arbejdsgiver dog, at der ikke er betydelig udvikling i [klagerens] effektivitet og dermed at [klageren] er fuldt effektiv i de fremmødte 9 timer/uge".

Af rehabiliteringsteamets indstilling af 3/4 2020 fremgår det, at "på baggrund af sagens akter er det rehabiliteringsteamets vurdering, at [klagerens] erhvervsevne er væsentligt nedsat og den samlede funktionsevne er varigt nedsat. Arbejdsevnen skønnes varigt nedsat i ethvert erhverv i et sådant omfang, at den ikke rækker til selvforsørgelse på almindelige vilkår, men skønnes at række til delvis selvforsørgelse i en ordning med fleksjob. Det vurderes ikke at [klageren] vil kunne bedre arbejdsevnen i en sådan grad at han vil kunne bestride et arbejde på ordinære vilkår. Denne vurdering understøttes af udtalelsen fra både læge og fra [konsulentfirmaet]. Arbejdsevnen skønnes ej heller at kunne bedres gennem revalideringsmæssige foranstaltninger eller andre tiltag efter den sociale lovgivning, grundet [klagerens] nedsatte funktionsevne og psykiske udfordringer. På baggrund af ovenstående vurderes det at grundlaget for tilkendelse af fleksjob jf. Beskæftigelseslovens § 118 er opfyldt, hvorfor Rehabiliteringsteamet indstiller til, at [klageren] tilkendes fleksjob, Jf. Beskæftigelseslovens § 117".

Ankenævnet for Forsikring

50.

96374

Selskabet har om forsikringsaftalen oplyst, at klageren ved tab af erhvervsevne før den 1. august 2019 har ret til udbetaling af løbende invalidepension efter en karenperiode på 3 måneder, hvis den forsikredes helbredsmæssige erhvervsevne er nedsat med mindst 50 procent, som følge af sygdom eller ulykkestilfælde. Indtil den helbredsmæssige erhvervsevne er stationær, bevilges der midlertidig udbetaling i forhold til den forsikredes hidtidige erhverv. Herefter vurderes den helbredsmæssige erhvervsevne i forhold til et generelt erhverv. Selskabet har endvidere anført, at den forsikrede ikke har ret til invalidepension under ansættelse i en stilling, der finansieres helt eller delvist af det offentlige som følge af nedsat erhvervsevne, medmindre den generelle erhvervsevne er nedsat med 50 procent, og den forsikredes indtægt ved summen af arbejdsindtægt, offentlige ydelser og tilskud ligeledes er nedsat med 50 procent.

Selskabet har oplyst, at klageren pr. 1/8 2019 har videreført ordningen som privat ordning i selskabet. Selskabet har ikke oplyst, om den videreførte ordning adskiller sig fra ordningen, der gjaldt frem til den 1/8 2019.

Nævnet bemærker indledningsvist, at det efter almindelige forsikringsretlige principper er klageren, som skal bevise rigtigheden og størrelsen af sit krav. Det er således klageren, som skal bevise, at hans erhvervsevne er nedsat i dækningsberettigende grad.

Nævnet lægger til grund, at klageren havde lønophør ved sin fratrædelse den 30/4 2019, og at klageren derfor, i overensstemmelse med det af selskabet anførte, tidligst har haft et dækningsberettigende erhvervsevnetab fra den 1/5 2019.

Nævnet finder, at selskabet har været berettiget til at vurdere klagerens erhvervsevne efter den 1/5 2019 i forhold til generelt erhverv. Nævnet har navnlig lagt vægt på de lægelige oplysninger, herunder generel helbredsattest af 27/5 2019 fra klagerens egen læge, hvoraf det fremgår, at klagerens tilstand havde været konstant de sidste to år.

Nævnets flertal udtaler:

Efter en gennemgang af sagen og efter en samlet vurdering finder flertallet, at klagerens erhvervsevne er nedsat, men at han ikke har bevist, at hans generelle erhvervsevne efter den 1/5 2019 er varigt nedsat med mindst halvdelen, og at han med de rette skånehensyn ikke vil være i stand til at arbejde og tjene mere end halvdelen af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder.

Flertallet har navnlig lagt vægt på de lægelige oplysninger, hvori der efter nævnets vurdering ikke beskrives helbredsgener, der er uforenelige med varetagelsen af et erhverv på det brede arbejdsmarked på halv tid. Af forundersøgelsen af 14/2 2018 fra hospitalet fremgår det, at det umiddelbart er svært at forstå, at klageren har så svære smerteproblemer, og at det formentligt drejer sig om en kronisk smertereaktion. Det fremgår af epikrise af 5/9 2018 fra hospitalet, at klageren egentligt godt kunne håndtere smerterne, men at han fik muskelspændinger i ryggen, når han stod i forskellige stillinger, og at disse muskelspændinger påvirkede hans kognitive funktion.

Flertallet har også lagt vægt på referatet af rundbordssamtale den 24/9 2018, hvoraf det fremgår, at HR-konsulenten ikke var bekendt med klagerens rygproblemer, og at opfattelsen havde været, at klageren fik ændre sin ansættelseskontrakt fra fuld tid til 20 timer på grund af eget firma.

Flertallet har videre lagt vægt på, at der af klagerens dagbog fra perioden fra den 8/2 2018 til den 8/4 2018 fremgår et aktivitetsniveau, som ikke er foreneligt med klagerens skånehensyn i forhold til rygbelastende aktiviteter. Flertallet bemærker hertil, at det af statusattest af 11/12 2017 fra klagerens egen læge fremgår, at klageren må have væsentlige skånebehov i form af skiftende arbejdsstillinger og undgå tunge løft. Flertallet bemærker videre, at klageren fra den 1/2 2011 drev selvstændig virksomhed på sin landejendom, og at CVR-nummeret først blev nedlagt den 15/12 2017.

Flertallet finder videre, at der i de lægelige oplysninger ikke er dokumentation for, at der er sket en væsentligt helbredsmæssige forværring siden 2013, hvor klageren arbejdede 20 timer om ugen i sit hidtidige erhverv. Flertallet bemærker hertil, at det af referat af rundbordssamtale den 24/9 2018 fremgår, at kommune ikke havde lavet nogen aftale med hverken klageren eller arbejdsgiver om reduktion af arbejdstid fra 20 til 13 timer ugentligt.

Det, som klageren i øvrigt har anført, kan ikke føre til andet resultat.

Nævnets mindretal udtaler:

Efter en gennemgang af sagen og efter en samlet vurdering finder mindretallet, at klageren har bevist, at hans generelle erhvervsevne har været nedsat med mindst halvdelen efter den 1/5 2019.

Mindretallet har blandt andet lagt vægt på udtalelse fra smerteklinikken af 26/7 2018, hvoraf det fremgår, at klageren har kognitive udfordringer i form af hukommelsesproblemer, koncentrationsbesvær, udtrætning, manglende overblik og stort behov for struktur, og at gener af denne karakter er forenelige med en kronisk neuropatisk smerteproblematik.

Mindretallet har også lagt vægt på, at det af statusattest af 11/12 2017 fra klagerens egen læge fremgår, at klageren har haft lændesmerter i over 10 år med gradvis forværring, og at det af epikrise af 5/9 2018 fra hospitalet fremgår, at der har været udvikling i klagerens smertebillede med forværring, og at klageren har konstante murrende smerter over lænden med intermitterende stikkende/jagende smerter.

Mindretallet har videre lagt vægt på, at klageren har været igennem en kommunal arbejdsprøvning, og at det af praktikrapport fra konsulentfirmaet af 24/2 2020 vedrørende virksomhedspraktik hos arbejdsgiver 2 fremgår, at der ikke kan peges på en mere passende eller skånsom virksomhedspraktik i forhold til klagerens problematik. Det fremgår videre, at arbejdsgive-

ren ved rapportens udarbejdelse vurderede, at der ikke var betydelig udvikling i klagerens effektivitet, og at klageren dermed var fuldt effektiv i de fremmødte 9 timer om ugen.

Mindretallet har tillige lagt vægt på rehabiliteringsteamets indstilling af 3/4 2020, hvoraf det fremgår, at klagerens arbejdsevne skønnes varigt nedsat i ethvert erhverv i et sådant omfang, at den ikke rækker til selvforsørgelse på almindelige vilkår, og at arbejdsevnen ikke skønnes at kunne bedres gennem revalideringsmæssige foranstaltninger eller andre tiltag efter den sociale lovgivning.

Fleksjob

Mindretallet bemærker, at klageren den 3/4 2020 blev tilkendt fleksjob.

Det fremgår af de forsikringsbetingelsernes punkt C § 1, stk. 6, at der stilles krav om, at "forsikredes indtjening (summen af arbejdsindtægt og eventuelle sociale og andre offentlige ydelser og tilskud) er nedsat til henholdsvis en tredjedel eller halvdelen af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder".

På det foreliggende grundlag kan mindretallet ikke tage stilling til, hvorvidt klageren efter tilkendelse af fleksjob opfylder de anførte økonomiske betingelser for udbetaling af helbredsbedingede ydelser. Mindretallet bemærker, at klageren har oplyst, at hans indkomst hos arbejdsgiver 3 med fleksløntilskuddet samlet er 23.489 kr. om måneden.

Idet selskabet ikke tidligere ses at have realitetsbehandlet denne del, finder mindretallet, at selskabet skal indhente yderligere oplysninger til brug for vurderingen af, hvorvidt klageren opfylder de økonomiske betingelser for at opnå helbredsbedingede ydelser efter den 3/4 2020.

Der træffes afgørelse efter stemmeflertallet.

Som følge heraf

Ankenævnet *for* Forsikring

54.

96374

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Jens Kruse Mikkelsen
formand